

Základní výcvik profesní obrany žen

Andrea Stratilíková

Bakalářská práce
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Andrea Stratilíková**
Osobní číslo: **A11058**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Základní výcvik profesní obrany žen**

Zásady pro vypracování:

1. Uveďte terminologii a právní stránku profesní obrany.
2. Rozeberte profese v průmyslu komerční bezpečnosti, kde jsou zastoupeny ženy.
3. Analyzujte jednu z těchto profesí.
4. Vyberte nejčastější způsoby napadení a navrhnete varianty řešení s využitím obranných prostředků nebo zbraní, zároveň i techniky obrany bez nich.
5. Zpracujte základní teoretické znalosti i techniky obrany do formy základního výcviku.
6. Práci vhodně doplňte fotodokumentací.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **LAPKOVÁ, Dora a Zdeněk MALÁNÍK. Rozdělení zbraní a osobních prostředků. LUKÁŠ, Luděk et al. Bezpečnostní technologie, systémy a management II. Zlín: VeRBum, 2012, s. 142–155. ISBN 978-80-87500-19-4.**
2. **TALANDOVÁ, Hana. Rodinný osobní strážce v podmínkách České republiky. Zlín, 2012. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník, DCv.**
3. **NÁCHODSKÝ, Zdeněk. Učebnice sebeobranu pro každého. Praha: FUTURA, a. s., 1992. ISBN 80-85523-01-09.**
4. **ŽALMÁNKOVÁ, Petra. Hodnocení intenzity útoku. Zlín, 2012. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník.**
5. **SVOBODA, Jiří a Dora LAPKOVÁ. Obranné prostředky v profesní obraně. LUKÁŠ, Luděk et al. Bezpečnostní technologie, systémy a management II. Zlín: VeRBum, 2012, s. 180–198. ISBN 978-80-87500-19-4.**

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Dora Lapková

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

7. března 2014

Termín odevzdání bakalářské práce:

10. června 2014

Ve Zlíně dne 7. března 2014

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je seznámení s profesní obranou žen a navrhnout základní výcvik pro vybranou profesi. V teoretické části popsat terminologii, právní problematiku a rozebrat profese v průmyslu komerční bezpečnosti, kde jsou zastoupeny ženy. V praktické části analyzovat jednu z těchto profesí. Na základě dotazníku vybrat nejčastější způsoby napadení a navrhnout varianty řešení s využitím obranných prostředků nebo zbraní, zároveň i techniky obrany bez nich. Zpracovat základní teoretické znalosti i techniky obrany do formy základního výcviku. Práci vhodně doplnit fotodokumentací.

Klíčová slova: profesní obrana, útok, obrana, obranné prostředky, základní výcvik

ABSTRACT

The goal of this Bachelor's thesis is to familiarize with professional defense of women and to design elementary training for chosen profession. Theoretical part of the thesis deals in terminology, legal issues and analysis of professions in the commercial security industry in which women can be found. Practical part analyses one of these professions in greater detail. Using a survey most common ways of assault are identified and methods of resolving those situations using defensive devices guns as well as hand to hand combat techniques are proposed. Elementary theoretical knowledge of these techniques is processed into basic training. Thesis is supplemented with relevant photo documentation.

Keywords: professional defense, attack, defense, defense devices, basic training

Poděkování

Touto možností bych chtěla především poděkovat své vedoucí bakalářské práce slečně Ing. Doře Lapkové, která mě podržela, poradila a celou dobu motivovala, inspirovala a vedla tím správným směrem a to i přes jakékoliv výkyvy, které se v psaní práce odehrávaly. Nejen, že mi byla oporou, ale její odborné znalosti, dovednosti a vlídné slovo mi den ode dne pomáhaly nejen u psaní této práce.

Další poděkování patří figurantům Pavlu Šimerovi a Marcele Balejové, kteří ztvárnili modelové situace na výbornou, a také děkuji fotografce Ivetě Balejové, která vystihla každý okamžik ve výborné kvalitě a právě tak, jak jsem potřebovala.

A v neposlední řadě chci poděkovat své rodině, která mi věřila a celou dobu studia mne podporovala jak finančně, tak psychicky.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ZÁKLADNÍ POJMY, ROZDĚLENÍ	12
1.1 ÚTOK	12
1.2 OBRANA A OCHRANA – ROZDÍL POJMŮ, MÝTY A FAKTA	13
1.2.1 Obrana	13
1.2.2 Ochrana	14
1.3 PROFESNÍ OBRANA A SEBEOBRANA – ROZDÍL POJMŮ	14
1.3.1 Profesní obrana.....	14
1.3.2 Sebeobrana	15
1.4 ROZDĚLENÍ ZBRANÍ A OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ.....	15
2 PRÁVNÍ ASPEKTY	17
2.1 NUTNÁ OBRANA - § 29	17
2.2 KRAJNÍ NOUZE - § 28.....	18
2.3 OPRÁVNĚNÉ POUŽITÍ ZBRANĚ - § 32.....	20
2.4 ZÁKON O ZBRANÍCH Č. 119/2002	20
2.5 NEPOSKYTNUTÍ POMOCI - § 150	20
2.6 ZADRŽENÍ OSOBY PODEZŘELÉ - § 76	21
2.6.1 Přistižení.....	21
2.6.2 Varianty zadržení	22
2.6.3 Způsobení škody podezřelému.....	22
2.6.4 Zadržení v souvislosti s nutnou obranou.....	22
2.6.5 Zadržení – kontakt s Policií ČR	23
2.6.6 Předání zadrženého Policii ČR.....	23
2.7 VÝCVIK JAKO JEDNA Z FOREM ŽIVNOSTÍ PKB.....	24
3 POJEM PROBLEMATIKY PKB	25
3.1 ROZDĚLENÍ SLUŽEB PKB	25
3.2 KURZ (ŠKOLENÍ) PROFESNÍ OBRANY	25
3.2.1 Určený pro své zaměstnance	25
3.2.1.1 Zaměstnanci střežící zájmy svého zaměstnavatele.....	26
3.2.1.2 Zaměstnanci střežící zájmy jiného subjektu	26
3.2.2 Určený pro zákazníka.....	26
4 ZASTOUPENÍ ŽEN V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI	27
4.1 PROFESE ŽEN V PKB	27
4.1.1 Recepční.....	27
4.1.2 Detektiv a strážný v obchodním domě.....	28
4.1.3 Vrátná.....	28
4.1.4 Strážná na bráně	29
4.1.5 Strážná střežící objekt	30
4.1.6 Osobní strážce (bodyguard)	30
4.1.7 Posádka vozidla při převozu peněz a cenin.....	31
4.1.7.1 Řidička vozidla	32
4.1.7.2 Velitelka posádky	32

4.1.7.3	Ochránce	32
4.1.7.4	Kurýr	32
5	CITLIVÁ MÍSTA LIDSKÉHO TĚLA.....	34
5.1	HLAVA	35
5.2	KRK.....	37
5.3	TRUP	38
5.4	RUCE.....	38
5.5	NOHY	40
6	TECHNIKY PROFESNÍ OBRANY.....	42
6.1	ZÁKLADNÍ POSTOJ	42
6.2	KOMUNIKACE S PODEZŘELÝM.....	43
6.3	DRUHY NAPADENÍ	43
6.3.1	Napadení beze zbraně	46
6.3.1.1	Obrana bez obranných prostředků	47
6.3.1.2	Obrana s obranným prostředkem	47
6.3.2	Napadení se zbraní	48
6.3.2.1	Obrana bez obranného prostředku	49
6.3.2.2	Obrana s obranným prostředkem	49
6.3.3	Napadení více pachatelů	49
6.3.3.1	Obrana bez obranného prostředku	50
6.3.3.2	Obrana s obranným prostředkem	50
II	PRAKTICKÁ ČÁST	51
7	DOTAZNÍK	52
7.1	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ	52
8	NAPADENÍ A OBRANA ŽEN NA VRÁTNICÍCH A BRANÁCH	59
8.1	MOŽNOSTI NAPADENÍ ŽENY U STOLU	60
8.1.1	Příklady napadení	60
8.1.2	Řešené příklady napadení	64
8.2	MOŽNOSTI NAPADENÍ ŽENY U PULTU	69
8.2.1	Příklady napadení	69
8.2.2	Řešené příklady napadení	70
8.3	MOŽNOSTI NAPADENÍ ŽENY V PROSTORU	72
8.3.1	Příklady napadení	72
8.3.2	Řešené příklady napadení	73
8.4	ZADRŽENÍ OSOBY PODEZŘELÉ	75
9	NÁVRH ZÁKLADNÍHO VÝCVIKU PROFESNÍ OBRANY ŽEN.....	76
9.1	ORGANIZAČNÍ NÁVRH	76
9.2	FINANČNÍ NÁVRH	77
	ZÁVĚR	79
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	81
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	83
	SEZNAM OBRÁZKŮ	84
	SEZNAM TABULEK.....	87
	SEZNAM PŘÍLOH.....	88

ÚVOD

Průmysl komerční bezpečnosti je jedna z mnoha sfér ochrany obyvatel či majetku, která na světě existuje. Komerční, tedy placená bezpečnost už je v dnešní době nevyhnutelná. Ať už je to kvůli snižujícím se stavům zaměstnanců státních složek, tak je to i zvyšující se kriminalitou. Každý, kdo peníze má a má větší majetek, chce cokoli jemu vlastníci a blízké chránit. Proto na popředí vystupují soukromé bezpečnostní služby (dále jen SBS) a další služby poskytované pro fyzickou, ale i jinou ochranu. Já se však v práci budu zabývat ochranou fyzickou.

Pracovníci průmyslu komerční bezpečnosti (dále jen PKB) se v současné době vyskytují téměř všude. Každý z nás si jich může všimnout ať už při cestě do práce, při pouhé procházce venku, anebo takovéto pracovníky může zaměstnávat, či s nimi pracovat. Je mnoho zaměstnání, které tento průmysl nabízí, a profesní obrana je neodmyslitelnou součástí pro bezpečnost fyzického směru.

Profesní obrana jako taková má dvě varianty, o kterých se v práci zmíním. První variantou je profesní obrana pracovníků komerční bezpečnosti, což jsou pravidelně školení a cvičení pracovníci, kteří většinou nesou na svém úboru jméno bezpečnostní agentury (např. ženy na vrátnicích všech fakult UTB ve Zlíně), a dále jsou to pak vlastní zaměstnanci firem, kteří jsou zapisovatelé na vrátnicích, kontroloři vynášených/vyvážených předmětů apod. Právě tito zaměstnanci bývají pouze jednou, někdy i opakovaně proškolení v rozsahu, co jim může hrozit, kde najdou obranný prostředek, ale s vážnějším nebo spíše skutečným útokem si v realitě neporadí z pouhých slov. Vše však bude v práci náležitě rozebráno. Jedním vhodně přiblíženým případem tedy budou ženy na vrátnicích, od kterých dále vyhodnotím dotazník, uvedený v příloze.

Jak už samotný název práce napovídá, bude celý text zaměřen na ženy a jejich obranu v práci, tedy profesní obranu (dále jen PrO). Existuje nespočetně mnoho nebezpečných situací, které těmto ženám hrozí, a tak se chci zaměřit na jednotlivé profese, popsat typy nebezpečí a jak jim zabránit.

Téma jsem si vybrala především proto, že za celou dobu studia mne předmět, do kterého tento směr mé tvorby spadá, nejvíce zaujal a bavil.

Do práce jsem se rozhodla zařadit základní pojmy obrany a jejich rozdělení proto, že název „Základní výcvik profesní obrany žen“ by měl obsahovat vše, co ženy k tomuto

výcviku budou potřebovat. Mnohé napadne, že výcvik se týká pouze tělesné stránky, ale opak je pravdou. Mezi základní pojmy obrany řadím především ty, ve kterých by si měl každý jedinec při výuce udělat jasno a porozumět tomu, co může, a ujasnit si to, co dělá, čemu předchází a s jakými právy má na co nárok. Teprve po pojmech může následovat právní porozumění a v konečné fázi fyzická kontaktní nauka obrany, to vše bráno z pohledu sestavení celkového výcviku od začátku nepatrného vnímání účastníků, co to vlastně obrana je, až po samotné úspěšné zakončení.

Každý má radost ze svého úspěchu a z toho, že něco pro sebe udělal. Že se naučí něco do zaměstnání, co bude přecházet většímu nebezpečí hrozícímu firmě anebo i pracovníkům uvnitř firmy, ale především – získá větší pocit bezpečí. Jakoby jistotu v tom, co pro sebe dělá a co pro sebe udělat může, protože pro každého je život na prvním místě. Tyto slova se sice prolínají se sebeobranou, ale tak i tak spolu souvisí.

Upozornění patří ke stylu psané práce, kde jsou z části užity pojmy psané odborně, jindy je text zaměřen přímo na posluchače (tedy účastníky kurzy) tak, jak by jim látka byla vysvětlována a jimi lépe vnímána. Text zaměřený přímo na posluchače jsem zvolila proto, že především v praktické části na něj budu poukazovat při sestavování obsahového a organizačního výukového plánu výcviku. O práci mohu také říci, že je psána jako výcvik samotný.

Poslední poznámka patří ke zdrojům, kdy některé části, jako jsou tabulky, některá odborná vysvětlení apod., nejsou převzaty z literatury, ale z poznámek za celou dobu studia, opatřených na přednáškách předmětu Speciální tělesná příprava 1, 2, 3. Tyto útržky z výuky zařazuji do textu díky jejich jednoznačnosti, snadnému a komplexnímu porozumění látce.

Věřím, že tento text bude přínosný. Ať už např. při tvorbě své vlastní práce či porozumění učivu při studiu, ale i zaměstnancům/zaměstnavatelům při zamyšlení se nad dnešní bezpečností vně i uvnitř firem.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY, ROZDĚLENÍ

Mnoho neznámých termínů a odborných názvů, to vše vede v každém textu čtenáře k dohledávání si toho, čemu nerozumí, a tak tato část poslouží jako správný úvod do celé problematiky, která bude v následujících stranách rozebírána, vysvětlována, popisována a znázorněna.

1.1 Útok¹

Útok je vyhrocená situace, při které dochází k ublížení na zdraví, odcizení majetku nebo jiné újmě. Každý útok má své kořeny, tedy důvody, proč byl spáchán. Důvody jsou psychika, agresivita, výbušnost, léky, alkohol, nadměrná touha po něčem apod.

Kdy k útoku dochází?

Dochází k němu v kteroukoliv denní i roční dobu. Pachatelovi nezáleží na počasí ani správném osvětlení.

Proč k útoku dochází?

Vždy jde o nějaký motiv, příležitost a útok následuje po přípravě. Ta se může lišit svou délkou – od propracovaného plánu na útok až po přípravu v rádech několika minut.

- A. MOTIV = zisk majetku, sexuální uspokojení, autorita, úchylka,...
- B. PŘÍLEŽITOST = nepozornost oběti, vědomá i nevědomá provokace,...
- C. PŘÍPRAVA K ÚTOKU = pokud je kvalitní příprava, tím je možné dosáhnout vyššího cíle.

Kdo zpravidla útočí?

Obvykle útočí dospělý muž, od kterého se to dá očekávat:

- zloděj,
- násilník,
- fanatik (náboženství, sekta,...),
- nemoc (úchyl, psychopat,...).

¹ Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

Jakým způsobem útočí?

Násilník útočí výhradně s použitím násilí, nejdříve zneškodní (zmlátí, omezí svobodu – uzamkne v místnosti apod.), a pak dostane cíl.

Způsoby:

- kapsáři ve skupině (přiblížení, obstoupení, natlačení,...),
- zloději individuálně (autaři, bytaři, kasaři),
- násilník ve skupině,
- individuální násilník (rozbíjení, zranění),
- rozrušený individuálně,
- alkoholik individuálně,
- feťáci ve skupině (prioritně nekontrolované násilí),
- exhibicionista, úchyl (individuálně, vymezené lokality),
- psychopat individuálně (extrémní brutalita, zpravidla smrt oběti).

1.2 Obrana a ochrana – rozdíl pojmů, mýty a fakta

Prvním mylným pochopením může být obrana a ochrana. Pojmy jsou pro úvod vhodné a zásadní pro základní znalosti problematiky.

1.2.1 Obrana

Obrana je aktivním prostředkem působení proti nějaké hrozbě. Obrana je fyzická, kdy přicházíme do styku s útočníkem a je realizována kontaktně (úder, kop, chvat,...), pomocí obranných prostředků (kubotan, paralyzér, obušek,...), zbraní nebo také jejich kombinací.

V obraně je z pohledu člověka bráněno 5 hlavních zájmů - osobních, které je třeba chránit:

- život,
- zdraví,
- majetek,
- osobní a domovní svoboda,
- čest.

1.2.2 Ochrana

Ochrana je považována za pasivní prostředek působení proti nějaké hrozbě. Není již fyzická z pohledu osoby, ale je realizována bezkontaktně. Tzn., že se jedná o prvek materiální podoby, jako jsou překážky (brány, opevnění, zátarasy,...), ochranné prostředky pro obránce (vesty, helmy, přilby, pevná obuv, pevné rukavice, ochranné štíty,...), ale také organizační (např. nařízení firmy zamykat v určitou hodinu vchodové dveře, nepouštět přes bránu atp.).

1.3 Profesní obrana a sebeobrana – rozdíl pojmů

Rozdíl mezi profesní obranou a sebeobranou je zařazen proto, že jsou mnohdy tyto pojmy zaměňovány.

Ve zkratce lze stručně říci, že profesní obrana je řazena k určitému povolání s fyzickým charakterem ochrany (majetku, osob, najmutí pro určitý záměr). Oproti tomu máme sebeobranu, která jak z názvu napovídá – sebe bráním. Týká se to každého občana, ať už muže, ženy, dítěte, důchodce, nemocného, zdravého, zkrátka všech, kteří jsou příslušníky státu. Jejich směr a cíl se liší a to i v motivaci a metodě uskutečnění obranných pozic (zásahů) apod.

V následujících dvou „podbodech“ jsou pojmy profesní obrana a sebeobrana vysvětleny definicemi.

1.3.1 Profesní obrana

Primárním cílem profesní obrany (dále jen PrO) je chránit nebo bránit zájmy a hodnoty někoho jiného, zpravidla cizího.[1] Dělíme ji na obranu státu a na komerční obranu, jejichž cíl je stejný, avšak práva, povinnosti a typ zaměstnavatele jsou odlišní.

- a) Obrana státu – pracovníci brání (chrání) stát a jeho zájmy, kde jde hlavně o území, zřízení, pořádek a právo. Obrana státu je financována státním rozpočtem a je realizována ozbrojenými sbory, službami a složkami. Největší část zaujímá Armáda České republiky, Policie České republiky, tajné služby a obecní policie. Dále zde (mezi méně zastoupené) patří: vězeňská služba, justiční stráž a celní služby. Pracovníci obrany státu mají větší pravomoci, než mají jiní občané díky speciálním zákonným normám.[1]

- b) Komerční obrana – za primární cíl klade úspěch na trhu, jde především o zisk. Ve většině případů směřují zakázky do soukromého sektoru a převažuje v nich ochrana majetku. Na základě pracovní smlouvy a obchodního úspěchu jsou pracovníci motivováni svým platem. „Komerční obranu reprezentuje PKB, který je zastoupen soukromými bezpečnostními službami (obchodními společnostmi) a živnostníky (osobami samostatně výdělečně činnými). **Pracovníci komerční obrany, tedy PKB, mají stejné zákonné normy, jako každý jiný občan.**“[1]

1.3.2 Sebeobrana

Její primárním cílem je chránit sebe, své blízké, své zájmy a hodnoty před nespravedlivým (protiprávním) útokem především jiného člověka (lidí).[1]

Sebeobrana, to je bránění vyšších hodnot, než jsou materiální a citové. Osoba, která brání sebe, tak jedná z určitých zájmů. Zájmy jsou citové (rodina, přítel, památka po někom,...) a motivační, které se od profesní obrany dosti liší.

1.4 Rozdělení zbraní a obranných prostředků

Stejně jako kolují omyly u předchozích bodů, objevují se mylné názory také u zbraní a obranných prostředků.

Rozdělení z hlediska ohrožených zájmů:

- a) Zbraň – primárně zkonstruována k ohrožení života.

Podle typu se dělí na:

- palné (např. pistole, revolver, puška, brokovnice,...),
 - chladné (nůž, dýka,...),
 - zákeřné (stříleci puška, dýka v opaskové sponě,...).
- b) Osobní prostředky – primárně zkonstruovány k ohrožení zdraví, majetku nebo svobody. Je možné způsobit život ohrožující zranění, ale pouze s některými, jako je teleskopický obušek.[2]

Rozdělení osobních prostředků podle hlediska působení na cíl (pachatele):

- a) Obranný prostředek – určen k aktivnímu působení proti protiprávnímu útoku člověka nebo lidí (obušek, obranný sprej, elektrický paralyzér, pouta,...).

- b) Ochranný prostředek – určen k pasivnímu působení proti protiprávnímu útoku člověka nebo lidí (balistické vesty, přilby, bezpečnostní zavazadla,...). [2]

První kapitola byla zaměřena na porozumění terminologii v okruhu profesní obrany. Celá kapitola informuje a rozděluje důležitou problematiku, kterou je třeba pro výcvik PrO znát. Vystihuje v první řadě termíny, jako jsou útok, obrana a ochrana, rozdíl mezi PrO a sebeobranou a v neposlední řadě rozděluje zbraně a obranné prostředky.

Důležitý faktor, na který text poukazuje, je 5 hlavních osobních zájmů, které je z pohledu člověka nutno chránit.

2 PRÁVNÍ ASPEKTY

„Neznanost neomlouvá“ by mělo být mottem každého občana, protože znalost práva je primárním ukazatelem pro daná pravidla a pořádek, který stát určil. Zdravá psychika nenapoví hledat výjimky, kterými by šel problém obejít, to jsou některé případy pro osoby s určitým zvýhodněním, ale zdravý člověk se takovému životnímu stylu plného pravidel především přizpůsobí a zvykne si na něj.

Profesní obrana sčítá několik právních záležitostí, které je třeba znát. I když je význam pojmů PrO a sebeobrany jiný, mají však stejná práva, a proto by je měl každý občan automaticky znát. Většina lidí, pokud nenarazí na tuto problematiku v nějakém právním sporu, nemá ani potřebu ji hledat, i když by se v ní měli orientovat.

2.1 Nutná obrana - § 29

Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.)

- (1) „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.
- (2) *Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.*“ [3]

Příklady a možnosti nutné obrany:²

- Útočí-li na nás člověk, lze použít obranný prostředek, zbraň, psa.
- Po dobu trvání napadení (např. krádeže) můžeme bránit/chránit svůj majetek.
- Obrana musí být nepřiměřená. Jinak by nebyla účinná.
- Následky obrany mohou být větší než následky útoku.
- Nemusíme čekat, až útok nastane.
- Můžeme bránit kohokoliv.

² Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

Nutnou obranu NELZE uplatnit na:³

- dítě,
- těhotné ženy,
- osoby s vyšší pravomocí (policie apod.).

Na tyto osoby sice nutnou obranu uplatnit nelze, zato v rámci možnosti je napadení spjata s krajní nouzí. Pokud by někoho napadla např. těhotná žena, lze se bránit. Následky musejí být pouze menší (jak určuje § 28) a samozřejmě by se nemělo útočit na břicho těhotné.

2.2 Krajní nouze - § 28

Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.)

- (1) „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.
- (2) *Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ [3]*

Nebezpečí která mohou přímo hrozit:⁴

- **příroda** (tornáda, vichřice, požáry, výkyvy počasí, sopky, meteorit, tektonický či vesmírný děj, mimozemšťané),
- **energie,**
- **stroje,**
- **zvířata** (zranění a nemoc, nebezpečí – pocit ohrožení a zranitelnosti, teritorium, hlad, mláďata),
- **lidé.**

Povinnost nebezpečí snášet by měl např. hasič. Jeho povinností je totiž mimo hašení požáru jít do hořící budovy a zachraňovat postižené. Ovšem v rámci možností. Nesmí se především vyhýbat kontaktu s ohněm nebo nebezpečnou situací.

³ Převezato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

⁴ Převezato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

Lidé v krajní nouzi	Nedbalost	Úmysl
děti	neuvědomí si čin	krádeže, násilí a škody
	poškodí, zapálí, otevřou,...	
pod vlivem návykových látek	neuvědomí si čin	krádeže, brutální násilí a škody
	poškodí, zapálí, vypije,...	
nemocní, handicapovaní, změněný stav	neuvědomí si čin	zmatené jednání, nepřiměřené jednání, někdy známky násilí
	jednají pod bolestí nebo psychickým dopadem stavu,...	
momentálně rozrušení	neuvědomí si čin	zmatené jednání, nepřiměřené jednání, násilí a škody
	poškodí, zapálí, zničí, překročí pravomoci,...	

Tab. 1: Lidé v krajní nouzi – příklady nedbalosti a úmyslu⁵**Příklady krajní nouze:**

Za normálních předpokladů by se tyto činy „vandalství“ trestaly, v případě krajní nouze to neplatí – jedná se o záchranu života, což je primární cíl; příklady jsou vysvětleny bez samozřejmého zavolání pomoci:

- autonehoda (rozbití skla auta pro záchranu postiženého),
- požár a povodně (útěk z hořící budovy/úschova sousedových zvířat ze zahrady v době jeho nepřítomnosti),
- záchranu tonoucího (vylomení desky plotu; nafukovací lehátko nebo prázdná petláhev neznámé osoby pro záchranu tonoucího),
- zranění, nemoc a život ohrožující stav (cizí tkaničky od bot - škrtidlo, omezování svobody),
- výskyt nebezpečného zvířete (ohrožený rozbíjí okno chaty pro svou záchranu),
- dítě v autě v době vysokých teplot (rozbití skla auta pro přísun kyslíku a cirkulaci vzduchu).

⁵ Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

Shrnutí krajní nouze:⁶

- Nebezpečí musí přímo hrozit zájmu chráněnému zákonem.
- Nebezpečí nelze odvrátit jinak (za daných okolností).
- Následek krajní nouze musí být vždy menší než nebezpečí, které hrozilo.

2.3 Oprávněné použití zbraně - § 32

Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.)

„Trestný čin nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem.“ [3]

2.4 Zákon o zbraních č. 119/2002

„Zákon o střelných zbraních a střelivu, dále změny zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., zákon o střelných zbraních aj.“ [4]

Zákon o zbraních upravuje:

- získání zbrojního průkazu a jeho skupiny;
- rozdělení zbraní do kategorií;
- podmínky vlastnictví, držení a nošení zbraně.

Pro profesní obranu je skupina zbrojního průkazu D (pro výkon zaměstnání). Je požadováno skryté nošení, kde by se oblečení mělo přizpůsobit vybrané zbraně a naopak.

2.5 Neposkytnutí pomoci - § 150

Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.)

Trestné činy ohrožující život nebo zdraví

- (1) *„Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“*

⁶ Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

(2) *Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.*“ [5]

2.6 Zadržení osoby podezřelé - § 76

Trestní řád (zákon č. 141/1961 Sb.)

§ 76 odstavec 2

(2) *„Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“* [6]

2.6.1 Přistižení⁷

Osobu lze za daných okolností a věcí zadržet:

I. Při trestném činu (dle trestního zákona)

- a) Krádež, loupež (hodnota nad Kč 5 000,--).
- b) Věci odcizené z těla (kapsářství).
- c) Vniknutí, vloupání (pozemek, byt, soukromý prostor).
- d) Násilí (napadení, ničení, ohrožení, zanedbání, omezování svobody).

II. Při protiprávném jednání (dle přestupkového zákona)

- a) Drobné krádeže (hodnota nižší než Kč 5 000,--).
- b) Občanské soužití (rušení, ničení, znečištění, vniknutí, omezování).

⁷ Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

2.6.2 Varianty zadržení⁸

I. Zadrženy spolupracuje

- málo obvyklá varianta,
- lze použít nejmírnější formy zadržení.

II. Zadrženy nespolupracuje, ale neútočí

- obvyklá varianta,
- intenzivnější formy zadržení.

III. Zadrženy nespolupracuje a útočí

- nejčastější varianta,
- přechod ze zadržení na nutnou obranu,
- po zrušení útoku přechod na zadržení.

IV. Zadrženy kombinuje předchozí body

2.6.3 Způsobení škody podezřelému⁹

V případě, že zadržíme podezřelého, je možné mu způsobit škodu na majetku nebo na zdraví, avšak tato škoda musí být přiměřená a musí odpovídat činu podezřelého.

I. Poškození součásti oděvu

- poškození je myšleno při styku při zadržení. Nikoliv týrání či jiné úmysly po zadržení prováděné.

II. Drobné zranění související se zadržením

- poškození způsobené obranou nebo zadržením, jako jsou drobné oděrky, škrábane, stisk rukou apod.

III. Vážnější zranění související se zadržením

- hluboká kousnutí, známky ublížení obranným prostředkem.

2.6.4 Zadržení v souvislosti s nutnou obranou¹⁰

Podezřelý, kterého zadržujeme, se brání – chce utéct, útočí na zadržujícího a tím se z něj stává útočník. Obránce (zadržující) musí nejdříve eliminovat útok v rámci nutné ob-

⁸ Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

⁹ Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

¹⁰ Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

rany, po eliminaci je důležitá rychlost zadržení, aby se útočník nevymknul ovladatelnosti a neutekl.

2.6.5 Zadržení – kontakt s Policií ČR¹¹

Zákon umožňuje zadržet útočníka, pachatele na dobu nezbytně nutnou, ale pouze s tím případem, že o tomto bude uvědomena Policie ČR, která má povinnost si pro zadrženého přijet.

Při informování Policie ČR o zadržení osoby podezřelé jsou důležité body, které jim musíme sdělit:

- I. Místo** (uvedení přesného místa, kde se se zadrženým nacházíme).
- II. Důvod** (odůvodnění, proč jsme omezili svobodu pachateli, jaký tr. čin spáchal).
- III. Kdo** (koho zadržujeme, pohlaví, přibližný věk, kolik osob apod.).
- IV. Forma** (forma, kterou jsme pachatele zadrželi, zda je spoután, uzavřen apod.).
- V. Zranění** (může vzniknout např. při NO).

2.6.6 Předání zadrženého Policii ČR¹²

Ne vždy může být námi zadržený pachatel na snadno dostupném místě. Místo může být situováno uvnitř rozlehlé firemní oblasti, na soukromém pozemku např. v přírodě (méně časté) anebo v nejvyšším patře budovy. Pachatel však může být agresivní, a tak se nám jej nepodaří přesunout např. k bráně, kam policie přijede.

Zde jsou další důležité body při kontaktu s policií, resp. co je nutné jim spolu s výše uvedenými body (viz 2.6.5) sdělit o předání zadrženého:

- I. Nutnost přesunu zadrženého** (Pokud je to nutné, sdělit odkud kam se bude přesunovat.).
- II. Místo předání** (Konečné místo, kde chceme pachatele předat, nejvhodnější místo – tzn., místo by mělo být takové, aby nebylo nebezpečné ani pro nás ani pro pachatele. Pachatel by neměl přijít do styku s lidmi, jako jsou např. zaměstnanci výroby, návštěvníci areálu apod.).

¹¹ Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

¹² Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*, 2011-2013

- III. *Signalizace pro PČR*** (Signalizací je myšleno jasné označení místa předání. Buďto sdělit PČR výstižné, něčím výrazné specifické místo nebo v noci je vhodná signalizace reflektorem.).
- IV. *Předávané věci*** (Před příjezdem PČR je vhodné sepsat všechny předávané věci. Jestliže pracovník vlastní pouta atd., je vhodné napsat předávací protokol s podpisy o provedení předání.).
- V. *Čas a místo vysvětlení*** (Kam a kdy by měl pracovník přijít podat vysvětlení o události, o spáchání trestného činu, kterého byl přítomen.).
- VI. *Čas a místo převzetí věci*** (Např. svá pouta napsaná na předávacím protokolu má pracovník právo vrátit zpět. PČR jej vyrozumí o času a místě předání všech jeho poskytnutých věcí.).

2.7 Výcvik jako jedna z forem živností PKB

Živnost volná – samostatná příloha č. 4 k nařízení vlády č. 278/2008 Sb. obsahuje seznam Obsahových náplní živností volných podle jednotlivých činností.

Druhá kapitola ukazuje možnosti a vysvětluje důležité hranice, které se musejí při obraně dodržovat, jež jsou ve znění § 28 Krajiní nouze a § 29 Nutná obrana. Dále je zmíněno právní znění § 150 o Neposkytnutí pomoci, § 76 Zadržení osoby podezřelé a jeho specifikovaný průběh od samotného přistižení až po předání zadrženého Policii ČR. Zákon o zbraních a §32 Tr. zákoníku o oprávněném použití zbraně jsou pouze zmíněny a to okrajově, protože se ženy ve výcviku na použití zbraně zaměřovat nebudou. Kapitulu uzavírá živnost určená pro provádění výcviku.

3 POJEM PROBLEMATIKY PKB

Průmysl komerční bezpečnosti začal nabírat na velikosti nejvíce poslední desetiletí. Expanze tohoto průmyslu byla způsobena zvýšenou kriminalitou; pocitem obyvatelstva, že nejsou dostatečně bezpečni kvůli nízkému počtu zaměstnanců státních složek (policie); nárůst majetku některých lidí atd. Rok od roku se zvyšují nároky a vyrábí se vymoženější zabezpečovací komponenty, které jsou pro chod celého průmyslu jako takového nepostradatelné.

3.1 Rozdělení služeb PKB

Primárním cílem sféry je zisk. Proto je PKB rozdělen na části, o které se zajímá a na kterých je zisk založen.

Služby PKB se dělí do pěti odvětví:

- strážní služby,
- technické služby,
- bezpečnostní hardware,
- řízení událostí,
- bezpečnostní specialisté.

3.2 Kurz (školení) profesní obrany

Forma poskytování kurzu PrO má dvě možnosti. V první je to samotný průmysl komerční bezpečnosti, kde si mohou školit své zaměstnance sami, druhou možností je poskytování této služby někomu jinému, za úplatu. V následujících bodech jsou řádně vysvětleny rozdíly kurzů, které poskytuje sám zaměstnavatel či je služba poskytována odjinud.

3.2.1 Určený pro své zaměstnance

Jedná se o kurz, který podnikající subjekt určil výhradně pro své zaměstnance, zaměstnance v oboru, pro své potřeby ochrany a ochrany cizích, kterým zaměstnance nebo pouhou službu nabízí. Může se jednat např. o bezpečnostní agenturu, která poskytuje mnoho služeb (od střežení objektu až po bodyguarding).

3.2.1.1 Zaměstnanci střežící zájmy svého zaměstnavatele

Zaměstnanci mají svá pracoviště na území svého zaměstnavatele. Střeží např. prostory bezpečnostní agentury apod. Zaměstnavatel si tyto pracovníky školí tak, jak chce on sám a klade důraz na rizika, která může předvídat, která ze své zkušenosti zná.

Ze všech tří možností jsou tito pracovníci nejlépe proškolení, jelikož zaměstnavatel ví, na co je připravit a protože je to bezpečnostní agentura, bere bezpečnost vážněji.

3.2.1.2 Zaměstnanci střežící zájmy jiného subjektu

Tito zaměstnanci pracují sice pro svého zaměstnavatele, tedy bezpečnostní agenturu, ale pracují mimo území jeho objektu. Jsou „najatí“ pro práci na jiném pracovišti. Bezpečnostní agentura tedy nabízí své zaměstnance cizím institucím pro jejich ochranu. Podle toho jsou také zaměstnanci školeni dle vyhodnocené analýzy rizik.

Např. ženy na vrátnicích všech fakult vč. knihovny Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně jsou zaměstnávány bezpečnostní agenturou SG3, nehájí bezpečnostní zájmy své agentury, ale zájmy univerzity, která si je najala na vykonávání určité činnosti. Univerzita za službu platí agentuře SG3 a ta vyplácí pracovnice.

3.2.2 Určený pro zákazníka

Tento kurz je určený jen a pouze pro zákazníka. Znamená to, že zákazník si nechá u jiné firmy za úplatu vyškolit své zaměstnance. Většinou je to problém, protože výcvik PrO žen a mužů je dosti odlišný.

Náplň kurzu se určuje dle bezpečnostního posouzení rizik, které musí agentura provést.

Typ kurzu – určený pro zákazníka bude rozebrán v praktické části a bude se mírně prolínat se zaměstnanci střežícími zájmy jiného subjektu. Dotazníky budou založeny zrovna na jmenovaných typech kurzů – na ženách v praxi.

Kapitola přibližuje problematiku PKB, jeho rozdělení služeb a především poukazuje na možnosti, pro koho kurz může být. Hlavními dvěma skupinami jsou kurzy určené pro své zaměstnance a určené pro zákazníka.

4 ZASTOUPENÍ ŽEN V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

Ať už jsou spekulace lidí, jaké jsou, ženy jsou v průmyslu komerční bezpečnosti zastoupeny téměř všude. Někteří zaměstnavatelé si potrpí na pánské osazenstvo těchto pro někoho v jistém směru náročných prací, jiní zvolí na ono místo právě ženy. Od pradávna se nese mínění, že muži jsou zdatná, vůdčí a silnější část populace, a tak jsou na to či ono místo vhodnější a ženy jsou brány jako křehčí, dříve proto zaměstnávány převážně v domácnostech. Postupem času se na popředí pozic s vysokými tělesnými požadavky a nároky na schopnost objektivního vnímání a technických znalostí dostávají také ženy.

Je mnoho profesí PKB, kde potkáte ženu, někde více, někde méně, jsou ale i takové, kde ženy nenajdete třeba vůbec. Záleží na pracovní náplni, pracovišti, styku s různými druhy lidí (spolupracovníci – zaměstnanci téže firmy, kolemjdoucí, cestující, fanoušci, vysoce postavení lidé atd.), zodpovědnosti, někde může záležet ale i např. na přírodních jevech.

4.1 Profese žen v PKB

Profese žen v PKB je velice pestrá. Jak již bylo zmíněno, ne všude je brána jako primární požadavek fyzická zdatnost. Mnohdy je to spolehlivost, kterou zase ženy triumfují muži. Zde jsou popsány některé profese žen, s popisem jejich náplně a vysvětlením, proč jsou na danou pozici ženy vhodnější nebo právě naopak. Jelikož je každá pozice jiná, liší se i druh náplně práce. Pozice budou rozebrány komplexně a probrány co nejdětailněji.

Profese žen budou dále vypsány od nejbezpečnějších po nejméně bezpečné z mého úhlu pohledu. Seřazení podle bezpečnosti nevyplývá z žádných dotazníků ani statistik.

4.1.1 Recepční

Recepční má styk se všemi návštěvníky, kteří do firmy zavítají. Vyřizuje jejich požadavky, které se týkají orientace v budově, ohlašuje návštěvníky, vyřizuje poštovní a balíkovou službu, má funkci vyřizování požadavků zaměstnanců v rámci její náplně práce.

Ženy se na pozici hodí díky spolehlivosti, puntičkářství, příjemnému vystupování a vzhledu, který v současné době začal být jedním z požadavků pro přijetí na pozice, kde pracovník přichází do styku s veřejností.

4.1.2 Detektiv a strážný v obchodním domě

Jeho povinností je hlídat zájmy obchodního domu. Identitu má skrytou nebo odkrytou.

Skrytý detektiv je vydáván za zákazníka, jezdí po prodejně s vozíkem, „nakupuje“, ale hlavně pozoruje krádeže zákazníků a výtržnosti.

Strážný je oblečen do firemního řádně označeného oděvu, pobývá nejčastěji v oblasti pokladen a zadržuje lidi, kteří projdou detekčním rámem se znějícím zvukovým signálem. Chodí po celém obchodním centru a v případě krádeží a úniku pachatele jej musí dostihnout.

Obchodní střediska mívají samozřejmě kamerový systém, kde se tito strážní střídají (obchůzky/monitoring) a pozorují dění.

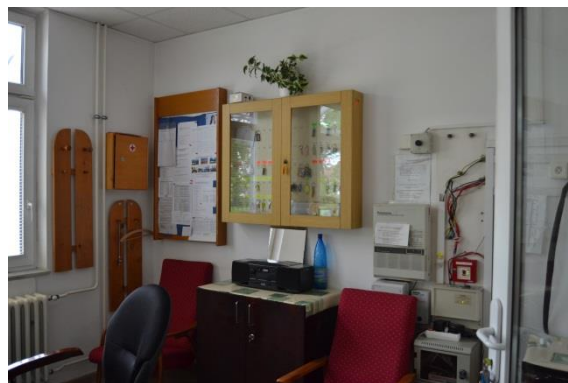
4.1.3 Vrátná

Pracovnice má za úkol dohlížet na osoby vcházející nebo odcházející z objektu, zapisovat je do Knihy příchodů a odchodů; kontrolovat jejich manipulaci s vnášenými a vyváženými předměty a vyřizování žádostí zaměstnanců a návštěvníků ohledně orientace v objektu. Dále je to zápis nově příchozích do Knihy ubytovaných, provádění klíčové služby, tj. vydávání/odebírání klíčů oprávněným osobám a jejich důsledný zápis do knihy. Další náplní práce je dohlížet na kamerový systém (pokud je zřízen), vrátná plní tedy i funkci dohledovou.

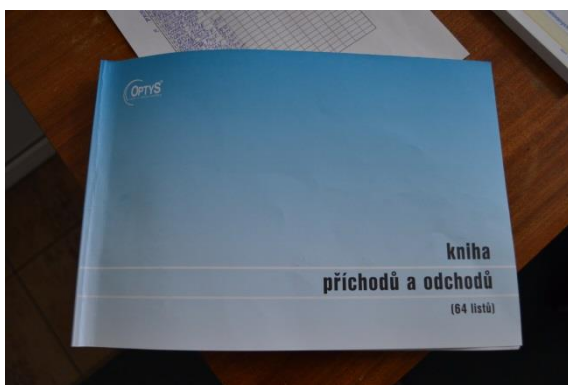
Ženy se na tuto pozici hodí více než muži. Jsou důsledné jak na pozorování osob pohybujících se přímo kolem vrátnice, ale zrovna tak i na kamerách. Jsou pečlivé, zapisují vše vždy včas. Protože vrátnice nebývají většinou uzavřeny a komunikace s člověkem je také přes pultík nebo stůl pomocí malého okénka či bez něj, je tato pozice pro ženy nebezpečnější a snadno jim odkudkoliv může hrozit nebezpečí.

Obr. 1: Vrátná při výkonu své práce

Obr. 2: Vrátnice s klíčovou službou

Obr. 3: Kniha příchodů a odchodů

Obr. 4: Kniha ubytovaných

4.1.4 Strážná na bráně

Hlavní náplní práce je střežit vjezd a výjezd vozidel ze střeženého prostoru, jejich kontrola popř. i kontrola uvnitř vozidla za přítomnosti řidiče, dále pak vcházejících a vycházejících osob a jejich manipulace s předměty. Osoby a vozidla do objektu pouští na základě předloženého občanského průkazu, řidičáku, osvědčení o dodávce zboží nebo jiném povolení, které jejich pobyt v objektu opravňuje. Stará se o otevírání a zavírání závory a kdokoliv puštěný do/z areálu vč. věcí a vozidel je jen na její zodpovědnost. Strážná musí mít přehled o osobách i vozidlech, která do objektu smí či nesmí, musí vést návštěvní nebo provozní knihu, kde příchody a příjezdy nebo odchody a výjezdy zaznamenává. V případě i rozlehlého střeženého areálu musí mít dobrou orientaci v objektu a nasměrovat např. zásobovací vůz na správné místo.

Podle zjištění a pozorování žen, je pozice strážná vhodná i pro ženy, protože s postupem praxe se ženy „otrávají“, a pokud se bezpečí nestane jejich každodenní rutinou, pak nemají strach z nově přichozího nebezpečí. Ovšem z pohledu styku s veřejností, ote-

vřeného pracoviště a předpokladu, že většina osob, které má do objektu propustit jsou muži, je pozice riziková. Mají malý prostor, kde by se mohly ukrýt, nemají snad téměř žádnou místnost, kde by mohly izolovat a zadržet podezřelého, a formy napadení se mohou týkat jak skupin, tak i zvířat. Na tuto pozici je nejvhodnější školení profesní obrany.

4.1.5 Strážná střežící objekt

Lokalita pohybu se situuje na venkovní nebo vnitřní prostředí. Může se jednat o vnější prostředí, tj. obcházení areálu, kontrola vymezených míst apod. nebo vnitřní prostředí, kde je dohled hlídaných prostor monitorován. Pak tato pracovnice má za úkol pozorovat změny a v případě nepřipustných aktivit zavolat pracovníky PKB, kteří úsek mají na starost popř. policii.

Ženy se pro profesi strážné objektu nehodí. Jednak je nebezpečí až příliš veliké a respekt, který je nejprřednostnější, vyvolávají muži za každých okolností.

4.1.6 Osobní strážce (bodyguard)

Pracovní náplní osobního strážce je zajišťovat bezpečnost zákazníkovi, kdykoliv a kdekoliv si on přeje. Zákazník tuto formu zvýšené bezpečnosti vyžaduje proto, že se cítí být ohrožen (myslí si, že mezi tolika lidmi, kteří jej znají, se přece jen najde někdo, kdo by ho ohrozil atd.) nebo ohrožen je (přicházejí mu výhrušné dopisy atd.). Služba není levná, a proto si ji po finanční stránce ne každý může dovolit. Je určena především pro osoby vládní, veřejně známé, ale také pro bohatší podnikatele (soukromníci i majitel/spolumajitel obchodní společnosti atd.). Pozice je velice nebezpečná, pracovní doba je značně variabilní a přizpůsobená zákazníkovi. Oblečení se volí podle stupně utajení. Přestrojení bývá pro zapadnutí do skupiny, ve které se se zákazníkem pohybují, nebo je oblečení typické pro osobního strážce, tudíž je lidem dávana v potaz bezpečnost zvýšeného charakteru.

Ženy na této pozici se oproti četnosti mužů vyskytují zřídka. Osoby, které chrání, bývají v nejčastějších případech ženy a to z důvodu, aby splývaly s davem (např. při nedávných promócích Emy Watson její osobní strážkyně stála vedle ní a byla převlečená do slavnostního oblečení jako sama „hvězdička“, aby nedávala najevo svou totožnost. Na první pohled skutečnost, že osobní strážkyně není jedna ze studentek, nikdo nepoznal, fotografové tomu ale postupem času přišli na kloub kvůli riflovým nohavicím „trčejícím“ ze slavnostního oblečení.).

Obr. 5: Ema Watson s ochrankou [8]

Obr. 6: Ema Watson s již přestrojenou ochrankou [8]

Hrozící nebezpečí vychází od osob s psychickými poruchami, teroristů, přílišných nadšenců populárního světa, fanoušků (nebezpečná je jejich závist nebo zájem o tyto osoby), najatí zločinci atd.

Rodinný osobní strážce

Jeho úlohou je chránit rodinu zákazníka před možnými únosy a útoky. Dovolit si rodinného osobního strážce patří k rodinám středních a vyšších tříd. Při smluvní dohodě je předem stanoveno, koho v případě útoku prioritně chránit (např. děti). Strážci bývají najímáni buďto krátkodobě, na 24 hodin, nebo dlouhodobě, kdy s klientem bydlí, ale ochrana není přímo 24 hodinová. Bývá v určitých časových intervalech, které si sám klient určuje. Protože je osobní strážce přednostně určen chránit osoby, nesmí se od nich vzdalovat, tedy si ani zjišťovat informace, které potřebuje. Informace se týkají místa zdravotnictví, policie, pohybu nebezpečných – klientovi hrožících osob atd. S tím mu pomáhá „preventista“, který má velký rozhled a možnost přístupu k informacím. [9]

4.1.7 Posádka vozidla při převozu peněz a cenin

Při přepravě peněžních hotovostí a jiných cenností je hned několik pozic, které jsou důležité. Každá svým způsobem jinak.

Ženy se na pozici pasažérky vozidla vyskytují málokdy. Pozice jsou specifické spíše pro muže. Málokdy bývá celá posádka vozidla sestavena z ženského osazenstva. Mohou být ale doplňující pozice (např. jedna žena na celou posádku) a to proto, že ženy jsou méně fyzicky zdatné než muži a nevyvolávají takový respekt, jako muži.

4.1.7.1 Řidička vozidla

Řidička musí mít veliké zkušenosti s provozem na pozemních komunikacích a ovládat řízení obrněného nebo jiného vozidla v řádech i několika let. Musí mít dobré schopnosti pro řešení rizikových situací, plánovací a orientační schopnosti. Z celé posádky řidiče hrozí nejmenší nebezpečí díky obrněnosti vozidla a jeho uzamčení, které je při převozu nevyhnutelné (bráno z pohledu našeho státu, v Americe je kriminalita mnohem vyšší).

4.1.7.2 Velitelka posádky

Má nejtěžší úkol – plánování. Plánuje čas akce, určuje posádku vozidla, kterou seznamuje s mlčenlivostí o akci, vybírá druh přepravy, trasu, náhradní plán v případě změny počasí, ohrožení, místa doplnění paliva atd., dále musí orientaci po celé trase znát lépe, než řidič. Musí znát, kde jsou nemocnice, nejbližší čerpací stanice, policie apod. Z celé posádky má nejvypjatější a nejzodpovědnější povolání.

4.1.7.3 Ochránce

Ochránce kurýra nebo doprovázené osoby má na starost bezpečnost jedné z těchto osob a majetku, která tato osoba přenáší/převáží. Hlídá oblast pohybu této osoby, při které stále musí být, pozoruje okolní vlivy, především ty neobvyklé a v případě nutnosti zasahuje.

4.1.7.4 Kurýr

Kurýr doručuje zásilky, za které je zodpovědný. Tato osoba mívá v mnoha případech např. kufřík připevněný řetízkem k ruce. O zásilku se stará po celou dobu cesty až po její odevzdání.

Čtvrtá kapitola se zabývá profesemi žen v průmyslu komerční bezpečnosti. Ženy zaujímají mnoho profesí co muži, některé jsou pestré a velice zajímavé, ale na některé se, co se mého pohledu týče, nehodí.

Ženy mají své přednosti a pro jejich spolehlivost, reprezentativnost a důslednost bych jim zvolila profese, jako jsou: recepční, vrátná, strážná na bráně. Další profesí je detektiv v obchodě. Je známo, že ženy samy o sobě rády nakupují, některé z pozorování vidím v obchodě každý den. Ženy si rády čtou etikety, nebojí se zeptat názoru jiného zákaz-

níka, rozhlíží se po slevách, po obchodě a hledají zboží, zkrátka a jistě do celého toho dění nákupního marketu nebo jiného prostoru náležitě zapadají. Její pozici bych doplnila strážným v obchodě mužského osazenstva. Poslední profesi, kterou řadím ženám je osobní strážce, kde bych ženy zařadila ke klientům, které tvoří ženy a jejich ochrana z důvodu zmíněného příkladu, kde žena se ženou splývá v davu, proto není brána jako ten chlap s kamenným výrazem, který jasně dává najevo, kdo je.

Pozice, které bych ženám nepřidělila jsou: strážný v obchodě, protože muži vyvolávají větší respekt a snáz si vyvolají autoritu než ženy; strážná střežící objekt taktéž kvůli respektu, autoritě a vysoké nebezpečnosti a nakonec celé osazenstvo posádky vozidla při převozu peněz a cenností. Muži jak se říká, umějí lépe řídit, mají lepší orientaci, vizuálně vypadá takovéto osazenstvo nadmíru bezpečně. Myslím si, že muži zvládají stresové situace mnohem lepší než ženy, proto jim připadá i pozice velitele posádky. Ochránce a kurýr musejí vypadat neprůrazně (nepřemožitelně) a jak jsem již mnohokrát zmínila, výraz v tváři muže vzbudí respekt snad v každém.

Profese jsem porovnávala z předností mužů a žen, nikoliv z hlediska vyškolení profesní obranou a vhodným typem praxe potřebným pro danou pozici.

5 CITLIVÁ MÍSTA LIDSKÉHO TĚLA

Každé tělo, ať už lidské nebo zvířecí, má bolestivá místa, která při úderu, tlaku vyvolávají reakci. Některé bolestivé reakce vyvolávají např. pouhé slzení, jiné při správném držení těla napadající osoby dokáží určit celkový směr těla a jiné zase způsobí jeho úplné ochromení a povalení na zem.

Pod obrázkem jsou vysvětleny bolestivé podněty po částech lidského těla, popsány způsoby, jak na tyto podněty vyvolat tlak popř. vhodně doplněny fotodokumentací.

Obr. 7: Citlivá místa lidského těla [10]

5.1 Hlava

- **Vlasy** - okolí kotlet, u ucha – tah proti růstu;
- rozpuštěné, culík – tah od těla (určuje směr těla).

Obr. 8: *Tah vlasů v oblasti ucha*

Obr. 9: *Tah za culík*

- **Čelo** - úhoz dlani do čela resp. mezi obočí (slouží k dočasné dezorientaci).
Nejllepší výsledek je dosažen díky brýlím, které tlačí na kořen nosu.

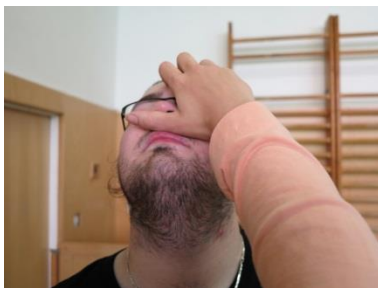
Obr. 10: *Úhoz dlani do spodní části čela*

- **Ucho** - tah za horní špičku ucha směrem dolů;
- tah ušního boltce (spodní část ucha) směrem nahoru.

Obr. 11: *Tah ušního boltce směrem nahoru*

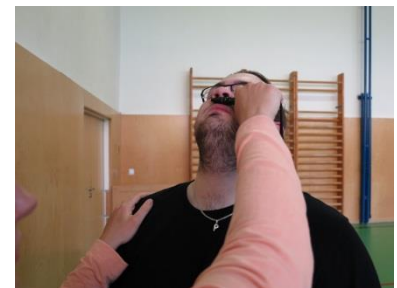
- **Oko** - palce tlačí (mírně) do očí, ostatní prsty objímají hlavu.
- **Nos** - kořen - tlak kubotanem kolmo k nosu, oproti druhé ruce, která nos nebo hlavu podpírá;
- spodní část - tlak vnitřní stranou palce, dlaní nebo boční stranou kubotanu od rtů směrem nahoru proti chrupavce.

Obr. 12: *Tlak palcem*

Obr. 13: *Tlak dlaní*

Obr. 14: *Tlak kubotanem*

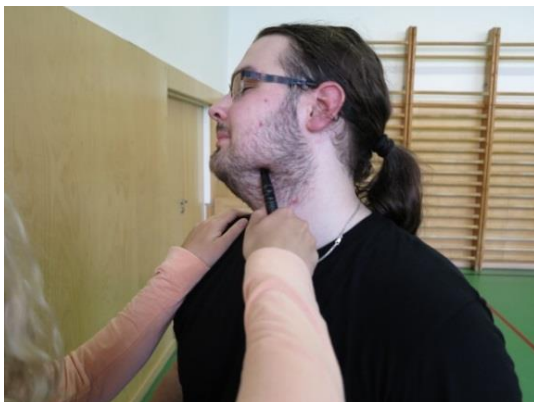
- **Rty** - vrchní ret - uchopení a tah směrem nahoru;
- spodní ret - uchopení a tah směrem dolů.

Obr. 15: *Tah vrchního rtu směrem nahoru*Obr. 16: *Tah spodního rtu směrem dolů*

- **Kůže** - škrábání nehty.

Obr. 17: *Škrábání nehty*

- **Dolní čelist** - tlak kubotanem (nebo i jiným předmětem) pod čelist;
- tlak kubotanem za čelist.

Obr. 18: *Tlak kubotanem pod čelist*Obr. 19: *Tlak kubotanem za čelist*

5.2 Krk

- **Zdvihač hlavy** - podebrání do hloubky, uchycení a mírné trhnutí nebo tah.

Obr. 20: Uchycení zdvihače hlavy

5.3 Trup

- **Trapézový sval** - uchopení horní části mezi předmět (např. kubotan) a dlaň, škubnutí.
- **Bradavky** - štípnutí, zatočení.
- **Prsní sval** - uchopení silné vrstvy kůže, pootočení;
- „zaražení“ - tlak kubotanu do horní části prsního svalu směrem pod něj.

Obr. 21: Uchopení kůže

Obr. 22: Tlak kubotanu pod sval

- **Intimní partie** - kop, uhození pěstí.
- **Hrudní kost** - opakované údery předmětem.

5.4 Ruce

- **Kůže** - v místě paže uchopení kůže do řasy a její tah směrem k paži nebo lokti.

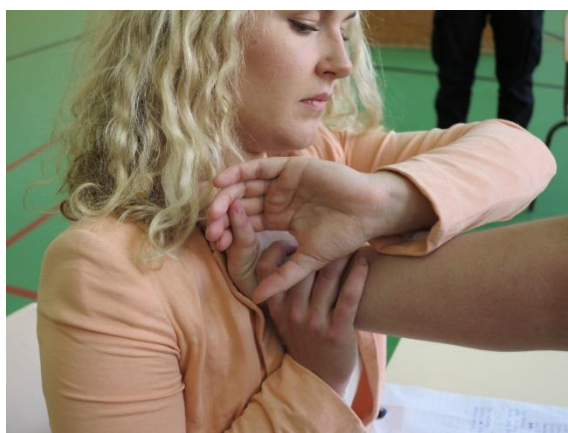

Obr. 23: *Vytažení kůže do řasy*

- **Prsty** - tlak na klouby,
- páka,
- páka kubotanem.

Obr. 24: *Tlak na klouby s pomocí kubotanu*

Obr. 25: *Páka na prst*

Obr. 26: *Páka na prst s pomocí kubotanu*

- **Hřbet ruky** - tlak.

Obr. 27: Tlak kubotaniem na hřbet ruky

- **Vnitřní strana loktu** - tlak předmětem (např. kubotaniem) do místa v ohybu.
- **Kůže** - kousnutí.

Obr. 28: Kousnutí

5.5 Nohy

- **Stehno** - kop do vnitřní horní části.
- **Holeň** - přímý kop špičkou boty;
- přejetí hranou boční strany boty po celé délce.
- **Nárt** - dupnutí patou do oblasti nártu/prstů.

Obr. 29: *Kop do vnitřní části stehna*

Obr. 30: *Kop špičkou boty do holeně*

Obr. 31: *Přejetí holeně boční stranou boty*

Obr. 32: *Dupnutí patou na nárt*

Pátá kapitola zaměřená na citlivá místa na lidském těle má vysvětlovat účastnicím kurzu kam a jak správně vyvolat tlak pro navolnění pachatele. Každá z názorných ukázek má své opodstatnění, které vyplývá z možných útoků na ženu. Všechny příklady jsou brány z pohledu ženy a jejích příležitostí k obraně.

6 TECHNIKY PROFESNÍ OBRANY

Muži mají lepší instinkt a odhodlání k boji než ženy. Tato skutečnost je proto, že už od pradávna měli muži větší sílu, byli vůdčím členem rodiny, chodili do války a mnohdy si svou autoritu budovali silou. Ovšem na ženy nepotřebovali žádný nástroj (ten začali využívat jen tací, kteří byli psychicky narušení a šlo jim spíše o týrání), postačil jim jejich pevný stisk ruky, jejich svalnaté tělo, které nebylo týrané v posilovně, ale získali jej třeba pouhým kácením dřeva apod., proto měli výhodu oproti ženám. Avšak ženy tím, že jsou drobnější, jsou mrštnější. Tak to bývalo dříve a postupem času se lidská těla začala podobat. Ženy začaly chodit do posilovny, silově přechýšovat některé muže a někteří muži začali „kynout“, nedbát o sebe, ale to na obranu nestačí. Ženy, ale ne jen ženy začaly využívat pro obranu právě mrštnost a skulinky. Říká se: „Když se chce, všechno jde.“ Proto přišlo období, kdy mnoho lidí z různých zemí začalo dávat cenné informace s obranou dohromady. Zjistili nejbolestivější místa na těle a k nim přizpůsobovali taktiky obrany, které by ochromily, omráčily nebo jen na chvíli zneškodnily. Postupně se ucelovaly prvky, které jsou vhodné na to či ono a možná, že přeci jen něčím byly prvky z mnoha bojových sportů využity a zasloužily se o sjednocení obranných technik, které jsou známé po celém světě, i když některé v drobně jiné podobě nebo obohacené o prvky zmodernizované anebo úplně jiné.

Obrana, ať už se jedná o profesní nebo sebeobranu má jedno kouzlo a to, že síla tady nepomůže. Proto ať je muž svalnatější sebevíc, správnou taktikou se mu lze ubránit, ba dokonce jej i zadržet.

6.1 Základní postoj

Postoj v ničem nenaznačuje bojovou připravenost. Celkové držení těla je nenucené, uvolněné, jedna noha mírně předsunutá (opačná, než kterou bychom provedli obranný kop), chodidla jsou od sebe vzdálena přibližně na šířku ramen, kolena mírně pokrčená a trup vytočen ve směru předsunuté nohy, na níž je z větší části přenesena váha těla. Váha tedy není souměrně rozložena na obou nohách. [11]

Paže jsou volně na úrovni břicha, aby byly připraveny pro obranu např. přichozí facky a oči sledují obličej protivníka s periferním viděním celé jeho postavy.

6.2 Komunikace s podezřelým¹³

Podmínky komunikace:

- získat respekt u podezřelého/zadrženého;
- výzva musí být jednoznačná;
- důrazné vyslovení požadavku;
- sebejistý hlas;
- podezřelému vykáme;
- při možnosti úniku zadrženého nekomunikujeme.

Pokyny podezřelému:

- Stát!
- Ukaž ruce!
- Dejte ruce...!
- Vytáhněte ruku...!
- Otočte se!
- Lehněte si na břicho!
- Odvedu Vás...
- Předám Vás Policii.

6.3 Druhy napadení

Existuje nespočetné množství napadení žen a to i mimo dále rozebírané. Následující jsou nejčastější způsoby napadení a jejich obrana se zbraní a beze zbraně. Jako zbraň je zvolen kubotan a obranný sprej a to podle situace a vhodnosti použití. Obranné prostředky jsou vybrány tohoto typu, protože si myslím, že jsou pro ženu nejvhodnější, nejskladnější a nejpraktičtější. Obrana s nimi je snadná a účinná. Myslím si, že tyto dva obranné prostředky nebo alespoň jednu z nich by měla nosit každá žena bez ohledu na to, jestli je to pracovnice PKB nebo běžný občan bez jakéhokoliv výcviku.

¹³ Převzato a upraveno z: MALÁNÍK, Zdeněk. Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava, 2011-2013

Obranné prostředky:

- Kubotan [12]

Vzhled: Je to diskrétní a přitom tvrdý obranný prostředek, dlouhý cca 14 cm a jeho průměr je cca 1,5 cm. Tvar připomíná o trochu větší, zato pevnější propisku. Materiál může být dřevěný nebo kovový.

Nošení: Díky ideálním rozměrům je ideální do kapsy, opasek nebo jako přívěšek ke klíčům.

Uchopení: Drží se v sevřené pěsti tak, aby vyčníval jen jeho zaoblený konec (tento může být plochý nebo s tubou špičkou), je lepší si sevřený konec jistit palcem (např. při pocení z nervozity by mohl kubotan vyklouznout, techniky se také lépe provádějí).

Využití: Kubotan lze použít třemi způsoby:

- Úder – veden plochou nebo zašpičatělou částí. Vhodná místa pro úder na lidském těle jsou všechny citlivé body, vystouplé kosti nebo svaly.
- Stržení – provádí se zarytím konce kubotanu do kůže útočníka (nejlépe zezadu na krku nebo na předloktí) a prudkým trhnutím směrem k ruce se mezi zápěstím a kubotanem vytvoří tzv. bolestivý „háček“. Při dalším trhnutí směrem k zemi útočník padá.
- Tlakové body – jsou právě ta místa, která při pouhém přiložení a následném tlaku kubotanu vyvolávají bolestivý podnět na citlivých místech na těle, obdobně jako u úderu.

Protože se v PKB narazí na kubotan zřídka, je touto formou prosazován, jelikož je pro ženy z hlediska obrany nejvhodnější.

Situace použití kubotanu jsou ukázány v průběhu celé práce za pomoci fotodokumentace.

Pro praxi se používá taktické pero, které má lepší utajení účelu.

- Obranný sprej [12]

Vzhled: Vypadá jako deodorant v menším provedení. Je vybaven pojistkou, která jistí spoušť pro aktivaci.

Nošení: Připnutí za opaskem. Nejčastěji se nosí na té straně ruky, která je pro nás vhodnější a umíme s ní nejlépe manévrovat.

Uchopení: Pro nás nejvhodnější rukou, druhou rukou krytí obličej, přimhouření očí, aby řasy alespoň částečně eliminovaly příchozí částečky dráždivé látky. Palec je na pozici spouště a tělo spreje pevně objímají zbylé prsty. Ruka je napnutá a namířena směrem od těla, tělo vybočené od pachatele, pohyb jemu se vzdalující. Nutná stálá oční kontrola nad pachatelem až úplné vzdálení.

Využití: Jeho primární funkcí je zmaření útoku. Látka obsažená ve spreji odstavi útočníka díky svým dráždivým účinkům projevující se po zasažení obličej, očí, dýchacích cest a kůže.

Sprej nefunguje ihned, ale s prodlevou pár sekund. Mezitím si útočník může uvědomit reakci oběti a zavřít oči nebo se dokonce i otočit. Lze jej užít jak na člověka, tak i na psa nebo jakékoli jiné zvíře.

V prodeji kolují 3 druhy obranných sprejů:

- Forma pěny = nejméně používaná.
- Tekutá střela = vystříknutí tenkého proudu rosolu. Lze aplikovat i v uzavřené místnosti; efektivnost rozmezí je (2-3) m. Výcvik je potřebný kvůli přesnosti míření. (Vhodná pro muže, protože mají odhad a tím se dokáží snáz strefit obličej.)
- Aerosolová mlha = obránce stříká mezi sebe a útočníka; efektivnost je v rozmezí (1,5 – 2) m. Nevýhodou je nevhodnost použití v místnosti či jiných uzavřených prostorách. (Je vhodná pro ženy; po použití vytvoří slzný oblak kolem útočníka, proto je jeho zasažení jisté.)

Druhy: Obranné spreje jsou vyráběny samostatně nebo s doplňky (kombinacemi) dalších užitečných funkcí:

- Samostatně = jedná se o obranné spreje bez doplňků.
- Mlha/tekutá střela = možnost přepínání mezi mlhou a tekutou střelou otočením hlavy obranného spreje, kde se trysky nacházejí. Vhodné pro naskytnutou situaci, která nastane; nevhodné pokud uživatel neví, kde jaký typ proudění je.
- Obranný sprej se svítilnou = doplnění o LED, která je vhodná při použití v nočních hodinách nebo neosvětlených prostorách. Osvětluje místo dopadu obranné látky, tím předurčuje dopad a usnadňuje míření. Mezi

předchozí výhody se řadí i oslepení útočnicka při přímém osvětlení jeho obličeje.

- Obranný sprej s paralyzérem = v tomto případě není primární obranný sprej, nyní je on sám doplňkem elektrického paralyzéro, kde každá funkce pracuje samostatně.

Účinky: Palčivá bolest, slzení, ztráta vidění, obtížné dýchání, žaludeční nevolnost. Některé obranné spreje způsobují zarudnutí tváře nebo naopak její obarvení viditelné pouhým okem anebo za pomoci UV lampy.

NIKDY si nemnout oči, i když jsme sprej použili na pachatele my! Při zmáčknutí spouště se na „obrné“ ruce rozmístí malé dráždivé látky.

6.3.1 Napadení beze zbraně

V případě, že jde muž útočit na ženu, je útok beze zbraně tím nejčastějším případem. Alespoň co se týče z pohledu ženy volně na veřejnosti. V PrO je to samozřejmě jiné.

Útoky jsou celkově brány z horšího pohledu, že útočí muž.

Nejčastější činnosti muže při útoku na ženu:

- Chycení rukou** – muži vědí, že mají ženy malou ránu pěstí, zato si nechávají narůst nehty, proto jsou pro ně právě nehty největším ohrožením. Při styku s obličejem by mohlo jít o vážná poranění, při styku s tělem štípání, zarávání nehtů do kůže apod.
- Svalení na zem** – pokud se zkrátí doba útoku ženy tím, že ji povalí na zem, je tato taktika pro muže tou nejideálnější. Muž je těžký, proto má nad ženou lepší ovladatelnost a dohled.
- Umlčení** – ženy mají vyšší tón hlasu, proto v případě křiku např. přímo do ucha dochází k vnitřním poraněním ucha, dalším důvodem je přivolání si pomoci.
- Škrčení kravatou** – zezadu osoba škrtní jednou rukou a druhou si ji jistí. Pevná fixace a horší obrana.
- Škrčení rukama** – fixace není pevná, snadná obrana.
- Chyt zezadu kolem pasu, držení rukou** – znesnadní ženě větší pohyb a zamezí tak škrábání.

- g) **Vlasy** – uchycení vlasů zabraňuje ženám s dlouhými vlasy větší pohyb. Mohou se pohybovat pouze do bolesti, směr pohybu si určuje útočník.
- h) **Facka** – jednoduchost útoku a pevná rána mohou způsobit dezorientaci oběti při dopadu na zem nebo úplné bezvědomí.

6.3.1.1 *Obrana bez obranných prostředků*

- ad a) **Chycení rukou** – kopy do intimních partií, nohou; správná taktika osvobození rukou.
- ad b) **Svalení na zem** – v případě volných rukou štípání, škrábání, správná technika, jak útočníka ze sebe dostat.
- ad c) **Umlčení** – jestliže to jde, tak kousání, páka na prst, dále pak škrábání, štípání, kopání.
- ad d) **Škrčení kravatou** - uvolnění jednou nebo oběma rukama tlak na krku vyvolaný pachatelovým předloktím, jestliže je ruka volná, údery „naslepo“ dozadu a zároveň kopy, jestliže ruka volná není, pak provádět alespoň kopy „naslepo“.
- ad e) **Škrčení rukama** - zepředu nebo zezadu obrana pomocí páky na prst. V případě škrčení zepředu je další možnost a to fixace rukou tak, jak je směrem k oběti pachatel drží, následně kopy na citlivá místa nebo technika s bradou. Poslední zaručenou technikou je vzpažit ruce a prudké otočení těla kolem osy.
- ad f) **Chyt zezadu kolem pasu, držení rukou** – správná technika odstrčení útočníka (pokrčení kolen snížení těžiště a odstrčení zadkem útočníka do intimních partií); dupnutí na nohu, kop do holeně.
- ad g) **Vlasy** – správná technika vyproštění (chyt ruky útočníka, kterou drží vlasy pevně, aby nemohl vlasy vyškubnout, přitom otočení se k němu čelem ve skloněné poloze, kopy nohou do intimních partií a páka na prst pro uvolnění prstů).
- ad h) **Facka** – ruce dát do polohy pravých úhlů (předloktí kolmo k pažím a paže kolmo k hrudníku), kolmo předloktím na napřáhnutou ruku blížící se k tělu (úhly jsou pouze orientační, rozmezí okolo daných úhlů je stále efektivní). Po včasné reakci s již nastavenými rukama je účinek vyšší, jestliže obránce přenesou svou váhu na blížící se ruku, resp. jde proti ní.

6.3.1.2 *Obrana s obranným prostředkem*

- ad a) **Chycení rukou** – nelze s obranným prostředkem, až po vyproštění alespoň jedné ruky.

- ad b) **Svalení na zem** - v případě volných rukou použití kubotanu na citlivá místa.
- ad c) **Umlčení** - v případě volných rukou použití kubotanu „naslepo“. Údery kubotanem do pachatele stojícího za námi libovolně.
- ad d) **Škrčení kravatou** – kubotanem tlak do loktu, po uvolnění tlaku jednou rukou na krku údery kubotanem „naslepo“ za sebe.
- ad e) **Škrčení rukama** – tlak kubotanem na pachatelovo předloktí do bolesti, přitom páka na prst nebo obranný sprej (nebezpečí zasáhnutí oběti).
- ad f) **Chyt zezadu kolem pasu, držení rukou** - nelze se bránit obranným prostředkem, až po vyproštění alespoň jedné ruky.
- ad g) **Vlasy** – po vyproštění kopy, použití kubotanu nebo obranného spreje.
- ad h) **Facka** – po blokování rukama lze použít obranný sprej, následně útěk (kvůli dráždivé látce v prostoru) nebo navolnění kubotanem, obrana, zadržení.

6.3.2 Napadení se zbraní

Zbraň napovídá, že půjde o brutálnější napadení s rychlejším koncem. Zbraň má vyvolat v člověku pocit většího nebezpečí než bez něj a snadněji donutit napadeného k činům pod nátlakem, který pachatel vyvolává. Instrukce jsou jako rozkazy a zbraň se stává jakýmsi „ovladačem“, „donucovadlem“.

Zbraň je používána při napadeních, jako jsou benzínové pumpy, banky, útok na osobu, ale i vymáhání peněženky od kolemjdoucí (spíše v Americe) atp.

Nejčastější zbraně muže při útoku na ženu:

- a) **Pistole** – vyjednávací a útočný prostředek vyvolávající v napadeném respekt a poslušnost.
- b) **Nůž** – používá se velmi často, téměř nejpoužívanější zbraň běžných občanů, jehož jediný zásah s tělem může být smrtelný. Snadno dostupný, lehký, snadno nositelný.
- c) **Obušek** – vlastní ho osoby zaměstnané v obranných složkách, dále pak extremisté. Napadení nebývá obvyklé, zato je nebezpečné. Může způsobit při správném použití až zlomeniny.
- d) **Skleněná láhev** – používají nejčastěji osoby pod vlivem alkoholu. Hrozí nebezpečí střepů a pořezání.
- e) **Lano** – škrťící nebo poutací taktika.
- f) **Pouta** – nejedná se jednoznačně o zbraň, ale kvůli omezení pohybu a znesnadnění obrany proto mezi zbraně zařazena jsou.

6.3.2.1 Obrana bez obranného prostředku

- ad a) **Pistole** – obrana je složitá, nejdůležitější je klidná komunikace. V dobré vzdálenosti lze správnými chvaty útok eliminovat nebo zcela zrušit.
- ad b) **Nůž** – uhýbání, při útoku blokace ruky, dále pokračování navolněním, obrana a útek nebo zadržení
- ad c) **Obušek** – stejný princip obrany jako u facky.
- ad d) **Skleněná láhev** - stejný princip obrany jako u facky.
- ad e) **Lano** – při škrcení snaha podebrat oběma rukama a uvolnit napětí na krku, mezitím kopy „naslepo“ dozadu, dupání na nohy apod.

6.3.2.2 Obrana s obranným prostředkem

- ad a) **Pistole** – důležitá komunikace (uklidňování, ukrytí např. za rohem místnosti s bedlivým pozorováním činů pachatele). Při nepozornosti obranný sprej se stržením pistole nebo použití kubotanu na citlivá místa.
- ad b) **Nůž** – uhýbající manévry, blokace ruky držící nůž nebo v dobré pozici zastavení dráhy pohybu ruky s nožem podobně, jako je obrana u facky. Nejlepší je obranný sprej, který pachatele zneškodní i na dálku a nemá tak šanci ublížit.
- ad c) **Obušek** – manévry a taktika jako u nože, opět nejúčinnější obranný sprej.
- ad d) **Skleněná láhev** - manévry a taktika jako u nože, skleněná láhev je však snadnější varianta než napadení nožem nebo obuškem.
- ad e) **Lano** – obrana je velmi složitá, při použití kubotanu silné údery do stehů útočníka.

6.3.3 Napadení více pachateli

Napadení více pachateli je nejtěžší varianta útoku, který může hrozit. Pohodlným řešením je situace s pomocí jiné osoby. V tomto případě je ale rozebírána okolnost jedné oběti a její svépomoc co nejpůsobivější obrannou reakcí.

Nejčastější počet napadajících osob, typy osob:

- a) **2 ženy** – jednodušší varianta
- b) **Muž a žena** – ztížená varianta
- c) **2 muži** – obtížná varianta
- d) **3 osoby** – nejobtížnější varianta

6.3.3.1 *Obrana bez obranného prostředku*

- ad a) **2 ženy** – zaměření se na silnější ženu, její zneškodnění a uvedení do nátlaku bolesti tak, aby druhou ženu donutila zastavit útok.
- ad b) **Muž a žena** – protože je žena slabší, bude obrana zaměřena na ni. Celá akce bude řešena v daleko kratší době než s mužem a v případě jejího zdárného zafixování a nátlaku bolesti odvolá muže od útoku.
- ad c) **2 muži** – velice obtížná situace, při které u velikých agresorů je doporučena úschova v uzavřené místnosti a volání pomoci. V případě boje demonstrace síly na jednom z útočníků.
- ad d) **3 osoby** – obdobná situace jako u 2 mužů. Útěk je nebezpečný, oběť je snadno poplitelná alespoň jednou z těchto osob.

6.3.3.2 *Obrana s obranným prostředkem*

- ad a) **2 ženy** – použití obranného spreje proti jedné a obrana před druhou, nebo použití kubotanu do nátlaku bolesti a donucení první ženy zastavit útok. Třetí možností je kombinace obranného spreje (zneškodnění jedné ženy) a obrana kubotanem na druhou ženu.
- ad b) **Muž a žena** – použití obranného spreje proti muži a obrana před ženou, nebo obrana před ženou za použití kubotanu.
- ad c) **2 muži** – nejefektivnější je obranný sprej. Při obklopení se nesmí mířit na jednu stranu a pak na druhou, protože by se pak oběť dostala do oblaku dráždivé látky jako pachatelé.
- ad d) **3 osoby** – obdobná situace jako u 2 mužů.

Techniky profesní obrany jsou prioritní vstup pro správné, ale hlavně účinné obranné taktiky proti útočnickovi. V první řadě byl vystihnout postoj, který je vhodným úvodním krokem při útoku o kterém víme, že brzy nastane. Mimo něj je nejdůležitější průběžná komunikace s podezřelým, která tvoří podklad následujícího napadení nebo ustoupení, vymykání se podezřelého nebo jeho poslušnosti, ukázána je na názorných komunikačních větách. Velikou část kapitoly tvoří druhy napadení, kde jsou v potaz vzaty napadení beze zbraně, se zbraní nebo napadení více pachatelí. Každý z těchto bodů vysvětluje, jak se beze zbraně či s obranným prostředkem správně ubránit.

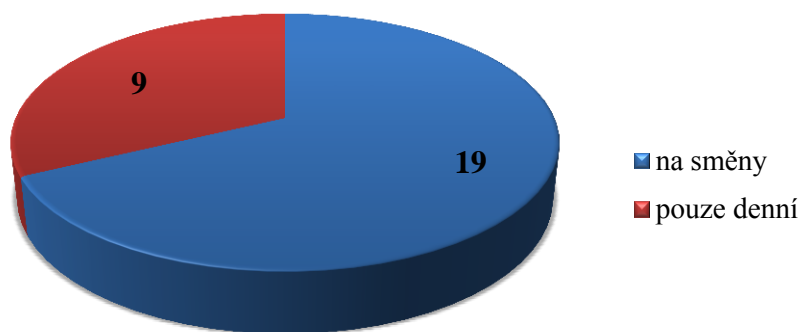
II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 DOTAZNÍK

Dotazník je jeden ze tří úseků praktické části. Byl vytvořen a rozdán pro orientaci, jaký pohled na profesní obranu mají ženy na vrátnicích, ať už pracují v PKB nebo u jiného zaměstnavatele. Tím je myšlen celkový dojem, zda by chtěly být školeny, nosí u sebe nějaký obranný prostředek apod. Na dotazník odpovědělo 28 respondentek. Vyhodnocení dotazníku poukazuje na rozlišnosti od toho, co bylo očekáváno. Dále budou otázky zmíněny a rozebrány jako souhrnný závěr kapitoly.

7.1 Vyhodnocení dotazníků

1. *Jaká je Vaše pracovní doba?*

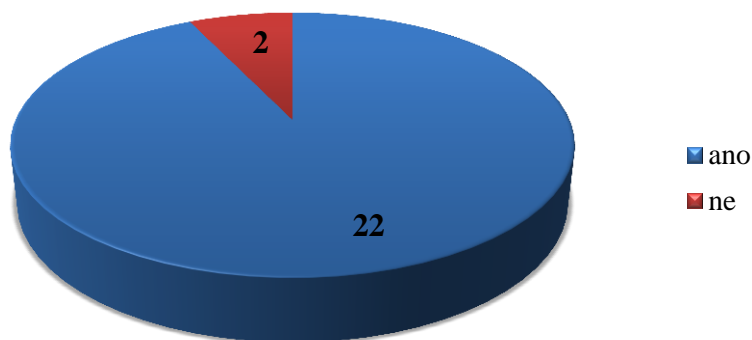

Obr. 33: Graf typu pracovní doby

2. *Cítíte se ve své práci/na svém pracovišti bezpečně?*

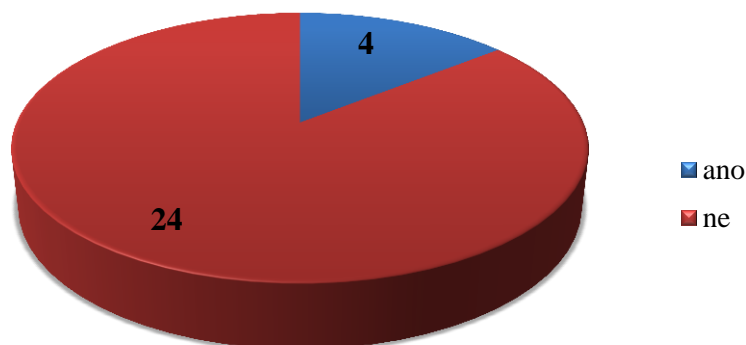
Všechny respondentky odpověděly, že ANO.

3. *Je Vaše pracoviště (kabina, pracovní místnost, kancelář, ...) volně přístupná veřejnosti, resp. může se k Vám někdo nepovolaný dostat např. přes nezamčené dveře?*

Obr. 34: Graf přístupnosti veřejnosti na pracovní místo

4. Setkala jste se někdy v práci s útokem či hrubým jednáním?
(V případě, že ne, pokračujte od 7. Bodu)

Obr. 35: Graf výskytu útoku či hrubého jednání v práci

5. V případě, že ano, byl útok:

(Je možnost více odpovědí.)

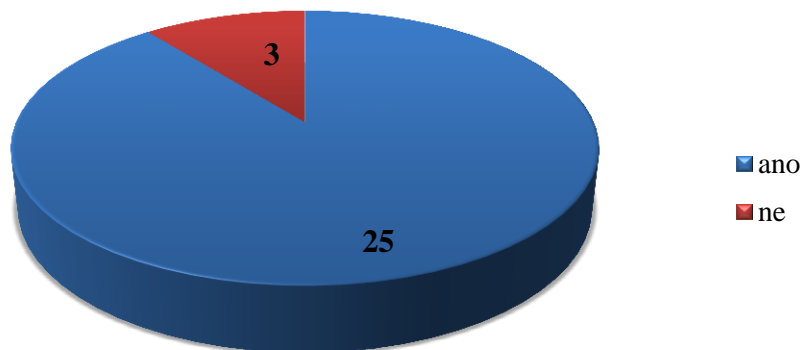
Ve všech čtyřech případech byl útok verbální, dále pak ničení věcí a odcizení věcí.

6. Kdy a za jakých okolností se útok odehrál?

Odpovědi žen:

- Věřitel nedostal zapláceno (verbální).
- Při zadržení pachatele (verbální, ničení věcí).
- Při záchytu zlodějů (verbální).
- Odehrává se často při řešení situací s problémovými romskými občany, bezdomovci a agresivními zloději (verbální, odcizení věcí).

7. Máte v práci „po ruce“/k dispozici nějaký obranný prostředek?

Obr. 36: Graf možnosti mít obranný prostředek po ruce

8. Pokud ne, uvažujete o něm?

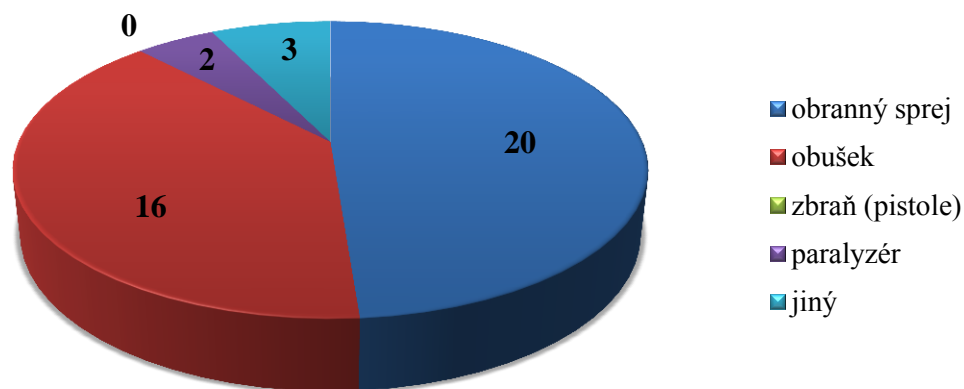
Všechny tři dotazové odpověděly, že by NEchtěly mít obranný prostředek.

9. V případě, že ano, jaký?

(Je možnost více odpovědí.)

Možnost odpovědi „zbraň (pistole)“ neodpověděla žádná. Každá nosí u sebe at' už v práci, nebo soukromém životě nějaký prostředek pro svou ochranu.

Za jiné obranné prostředky byly zmíněny různé násady a pes.

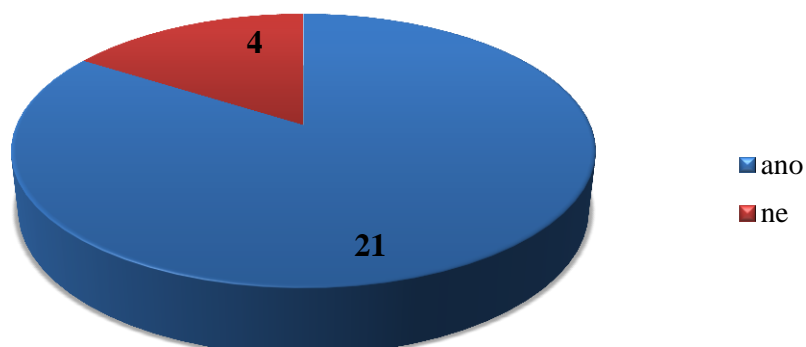

Obr. 37: Graf typů obranných prostředků, které mají ženy k dispozici

10. Myslíte si, že umíte tento prostředek vhodně/správně použít?

Dotazované na pozicích, kde je zjevná vyšší bezpečnost, např. v bezpečnostní agentuře odpověděly, že prostředek používat umí. Na druhé straně byly ženy, které zod-

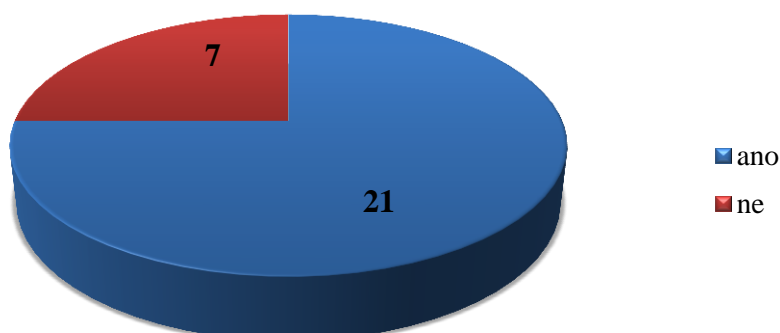
pověděly, že neumí, kde se jednalo o věkovou skupinu nad 46 let, a nevykazovaly větší zájem o profesi zaměřenou na bezpečnost.

Obr. 38: Graf schopnosti správného použití obranného prostředku

11. Slyšela jste někdy o kurzu profesní obrany?

(Profesní obrana je obrana prováděná na pracovišti dle daných práv a povinností za účelem chránit zájmy uvedené v popisu práce.)

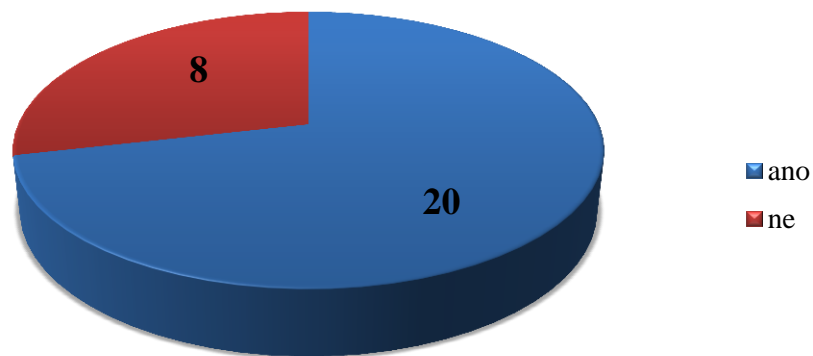
Obr. 39: Graf orientace, co to je profesní obrana

12. Jestliže ano:

Větší polovina, tedy 11 žen z 21 odpovědělo, že přemýšlely o jeho absolvování. Zbýlých 10 nad tím nepřemýšlelo.

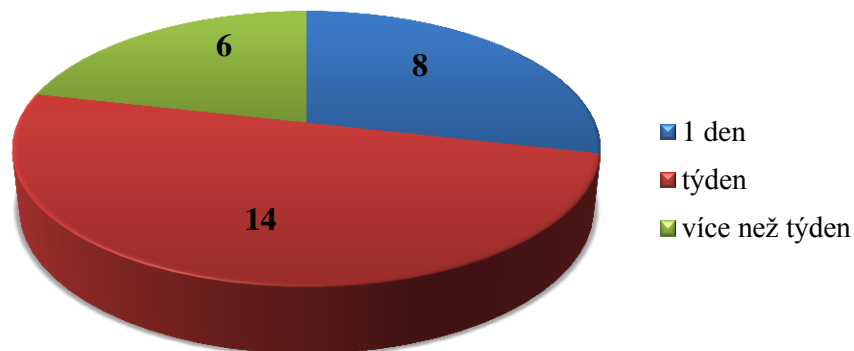
13. V případě, že by Vám Váš zaměstnavatel takovýto typ kurzu nabídl, chtěla byste jej absolvovat?

Ženy vyšší věkové kategorie odpověděly, že by nechtěly.

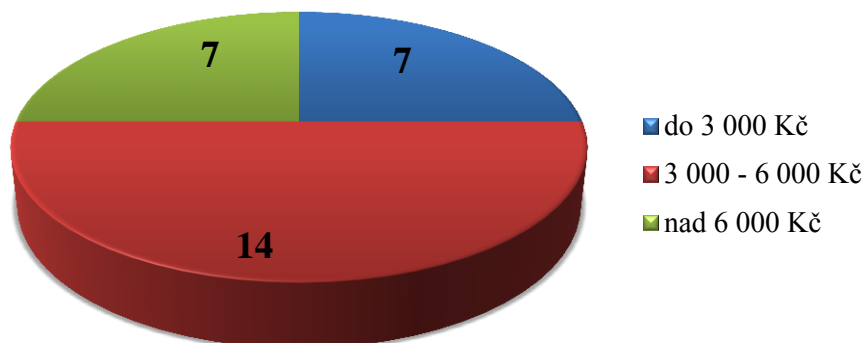
Obr. 40: Graf zájmu žen o kurz PrO v případě nabídky zaměstnavatelem

14. Jaká je Vaše představa časové náročnosti kurzu?

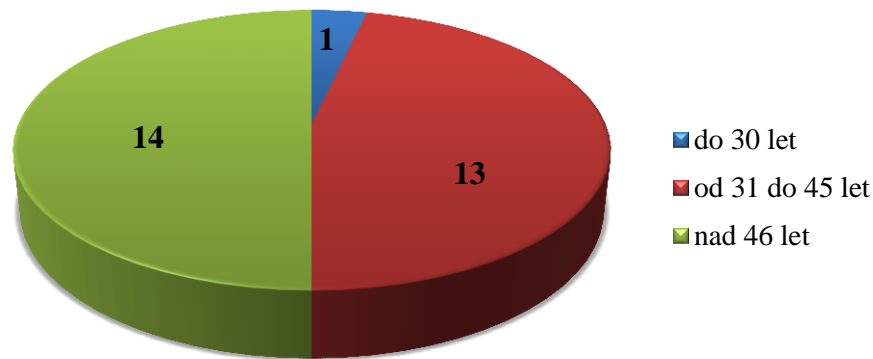
Obr. 41: Graf předpokládané časové náročnosti kurzu

15. V jaké cenové relaci si myslíte, že se kurzy profesní obrany nabízejí?

Obr. 42: Graf předpokládané ceny za kurz

16. Jaký je Váš věk?

Obr. 43: Graf věkové skupiny dotazovaných žen

Celkový počet dotazovaných byl 35, z toho odpovědělo 28. Část respondentek, které dotazníky nevyplnily, měly tyto informace zakázány sdělovat, konkrétně ženy u SG3 a pouhých pár dotazníků nebylo vyplněno z důvodu možné obavy vyzrazení informací kvůli svému zaměstnavateli nebo se jim jednoduše nechtělo.

Dotazníky byly rozděleny a rozdány ve městě Zlín a v Bystřici pod Hostýnem a to tak, že pár jich směřovalo do bezpečnostní agentury a zbytek do míst, kde jsem předpokládala nezajištěnost obrannými prostředky, nulovou orientaci o tom, co to vůbec profesní obrana je apod. Velice mile mne překvapilo, že se opak ukázal pravdou. Ženy měly k dispozici obranné prostředky, některá místa, ač bych to nepředpokládala, byla vybavena obušky, jiná dokonce paralyzéry. Většina dotazníků z Bystřice pod Hostýnem, tedy malého města, kde kriminalita sice nezaostává, ale není tak aktuální jako ve Zlíně, byly zodpovězeny velice bezpečně a zajištěně, bez větších známek napadení, což u situovanosti objektů a klidnosti okolí je zcela pochopitelné. Největší podíl zkušeností, příkladů a vzornosti zabezpečení vykazovala bezpečností agentura ze Zlína. A právě tohle byl záměr dotazování, poukázat na vrátnice a brány z malého městečka a podobných pozic ze Zlína a z bezpečností agentury, která jistě zkušenosti má a na nichž by bylo vhodné výcvik částečně založit. Zde jsou především vidět rozdíly v množství zkušeností s napadením.

Typy vrátnic a bran byly odlišné. Vyskytla se jedna, která měla možný kontakt pouhým oknem pro příchozí auta nebo návštěvníky, jiná pracoviště byla zastaralá a nevykazovala známky úplné bezpečnosti. To, že jsou ženy na vrátnicích a branách stále

v pohybu, je známé. Udivil mne ale fakt, že každé pracoviště (až na dvě) jsou volně přístupné, mají dokonce otevřené dveře a může se k nim snadno kdokoliv nepovolaný dostat.

Při vyhodnocení představy žen o časové náročnosti kurzu bylo nejvíce odpovězeno týdnem, značná část více než týden, dost odpovědělo také 1 den. Jeden den je na kurz velice málo, proto v kapitole číslo 9 *Návrh základního výcviku profesní obrany žen* budu pracovat s rozmezím mezi týdnem až dvěma.

Při odebrání dotazníků jsem cítila z pracovnic pocit, že si uvědomily, že jim něco může hrozit a ne vše dokáží správně použít. Jsem ráda, že si slovo „bezpečnost“ uvědomily natolik, že by měly o kurz profesní obrany zájem.

8 NAPADENÍ A OBRANA ŽEN NA VRÁTNICÍCH A BRANÁCH

Dle vyhodnocení dotazníků a zjištění, že téměř každá žena u sebe nosí obranný sprej, jsem se rozhodla, že bude jedním ze dvou obranných prvků profesního výcviku. Do fotodokumentace zařazen není, z důvodu jednoduchosti výuky oproti druhému obrannému prvku – kubotanu. Ten je provázen modelovými situacemi, ženy by si měly osvojit jeho možnosti v rámci citlivých míst, jako jsou např. krajní hranice úderů, tlaků, škrábání apod. Kubotan je pro ženy vhodnější v PrO hlavně proto, že je skladný, nositelný v kapsách, za opaskem apod. a nejde zjevně vidět. Např. obušek nelze nosit vždy, všude a za každých okolností.

Pomocí otevřených dveří se pachatel může do blízkosti vrátné/strážné na bráně dostat na těsnou vzdálenost. Příklady napadení a řešené příklady napadení poukazují na možnosti, jaké pachatel má, jestliže se žena pohybuje na pracovišti u stolu, pultu nebo volném prostranství.

Typy vrátnic:

Obr. 44: *Vrátnice s pultem* [13]

Obr. 45: *Otevřené dveře vrátnice se stolem*

Obr. 46: *Otevřené okénko vrátnice*

8.1 Možnosti napadení ženy u stolu

8.1.1 Příklady napadení

Krádež listin - pachatel si přidržuje pracovníci, zároveň odcizuje listiny.

Obr. 47: *Krádež listin*

Kontaktní obtěžování – pachatel překračuje hranici osobního prostoru, která je značně nepříjemná, následně obtěžuje pracovníci hlazením.

Obr. 48: *Narušení osobního prostoru*

Obr. 49: *Fyzické obtěžování*

Odstrčení ze židle – agresivní pachatel strká do pracovníce sedící na židli.

Obr. 50: *Odstrčení ze židle*

Škrčení a umlčení na židli – pachatel přistupuje k oběti, následně škrtní a umlčuje ji kvůli zamezení zalarmování případných svědků a pomoci.

Obr. 51: *Přiblížení*Obr. 52: *Škrčení*Obr. 53: *Umlčení oběti*

Odtažení od stolu – pachatel odtahuje pracovníci od stolu, aby se posléze mohl dostat k věcem, o které má zájem.

Obr. 54: *Konflikt, náznak odtažení*Obr. 55: *Odtažení, pád*

Osahávání – pachatel narušuje osobní prostor a osahává oběť.

Obr. 56: Úvodní fáze osahávání

Krádež mobilního telefonu – Muž přichází a má zájem o mobilní telefon, žena si uvědomuje hrozbu a nelíbí se jí pachatelovo jednání. Začíná se bránit, ale pachatel ji odstrkuje, zabírá jí přístup k předmětu a posléze uniká.

Obr. 57: Náznak zájmu o telefon

Obr. 58: Ženě se to nelíbí a brání se

Obr. 59: Žena natahuje ruce po telefonu

Obr. 60: Žena se brání a muž ji odstrkuje

Obr. 61: Muž uniká

Agresivita – odhození stolu – agresivní muž narušuje ženu při výkonu práce, následně rozrušením odhazuje stůl.

Obr. 62: *Pachatel agresivně odhazuje stůl*

Přetahování přes stůl – pachatel má dvě možnosti přetažení ženy přes stůl a tím blízký fyzický kontakt k dalšímu ublížení.

V první situaci žena sedí, nečeká, že se něco může stát. Muž popadá její ruce ležící na stole a přetahuje ji přes stůl. V druhé situaci žena vstává ze židle, v tom ji muž uchopí za bundu a přitahuje přes stůl směrem k sobě.

Obr. 63: *Útok*

Obr. 64: *Přetažení přes stůl*

Obr. 65: *Žena vstává ze židle*

Obr. 66: *Přitažení přes stůl*

8.1.2 Řešené příklady napadení

Modelová situace č. 1 – Rozzuřený muž udeří rukama do stolu. Bere to jako vynucovací prostředek, ale pohotová pracovnice očekává, že by mohlo dojít k napadení a vytahuje kubotan. Má dvě možnosti obrany. Jednou je rychlý tlak špičkou kubotanu na horní stranu ruky mezi kosti natolik silně, aby to pachatele odstrašilo. Druhou možností je tlak na kůstky jeho prstů boční stranou kubotanu.

Obr. 67: Modelová situace č. 1

Modelová situace č. 2 – Muž přichází k pracovníci, natahuje se přes stůl a chytne ji z boční strany za krk pod vlasy. Pracovnice vytahuje kubotan, udeří jím pachatele do obličeje do nosu, uchopí ruku, kterou drží její krk, a kubotan „vráží“ do loketního ohybu (citlivého místa). Pachatel povoluje ruku z krku, pracovnice využívá situaci a bere prsty do páky. Natahuje pachatele v bolesti přes stůl a prchá.

Obr. 68: Modelová situace č. 2

Modelová situace č. 3 – Neznámý (zatím nelze poznat, že agresivní) muž přichází za vrátnou a sedá si na stůl s větším zájmem o její fyzickou stránku. Hladí ji a přitom snáší kruté odmítnutí na večeri. Zlost se v něm vzbudila natolik, že ženu chytá za vlasy a táhne za ně. Žena uchopí ruku držící její vlasy a druhou rukou odstrkuje a udeří pachatele do obličeje, téže rukou vytáhne pachatelovi kůži na paži do řasy tak silně, až povolí a žena má volné vlasy a ruku připravenou na páku na prsty. Páku provádí do bolesti, odhazuje pachatele na stůl a prchá.

Obr. 69: Modelová situace č. 3

Modelová situace č. 4 – Pracovnice vykonává své povinnosti a zapisuje příchozí osobu, která se nenápadně dostává za její záda. Násilník ženě obejmě krk a začíná ji škrtit. Žena si uvolňuje krk pro lepší dýchání, zároveň vstává a vytáčí se ze židle. Ihned po vytočení druhé rukou dává ránu pachateli do intimních partií, pachatel fixující ruku povoluje a žena chytá ihned prsty do páky. Pachatel povolí úplně, až se pracovnice může normálně vzpřímit a dovézt násilníka do skrčené polohy na zemi, kde mu dává kopy kolenem do obličeje a prchá.

Obr. 70: Modelová situace č. 4

8.2 Možnosti napadení ženy u pultu

8.2.1 Příklady napadení

Násilí přes pult – situace je vyjádřena třemi možnostmi. V první se pachatel natahuje přes pultík, chytá a táhne ženu za sako. V druhé chytá její ruce položené na pultu a přetahuje ji směrem k sobě, přes pult. A v třetí možnosti je zaražená žena, která neočekává fyzický kontakt pachatele.

Obr. 71: *Úchop bundy
pracovnice*

Obr. 72: *Přetahování přes
pult*

Obr. 73: *Nečekaný zájem –
hlazení po tváři*

Nátlak za pultem – muž díky volnému přístupu na pracoviště přišel k ženě za pultík a „tulí“ se k ní, což se jí nelíbí.

Obr. 74: *Přitisknutí k ženě*

Odstrčení za pultem – agresivní muž přeběhl kolem přepážky za ženou za pult a odstrkává ji na zem, aby mohl ukrást předměty, které se nacházejí pod pultem a zajímají jej.

Obr. 75: Fáze zpozornění

Obr. 76: Fáze pádu

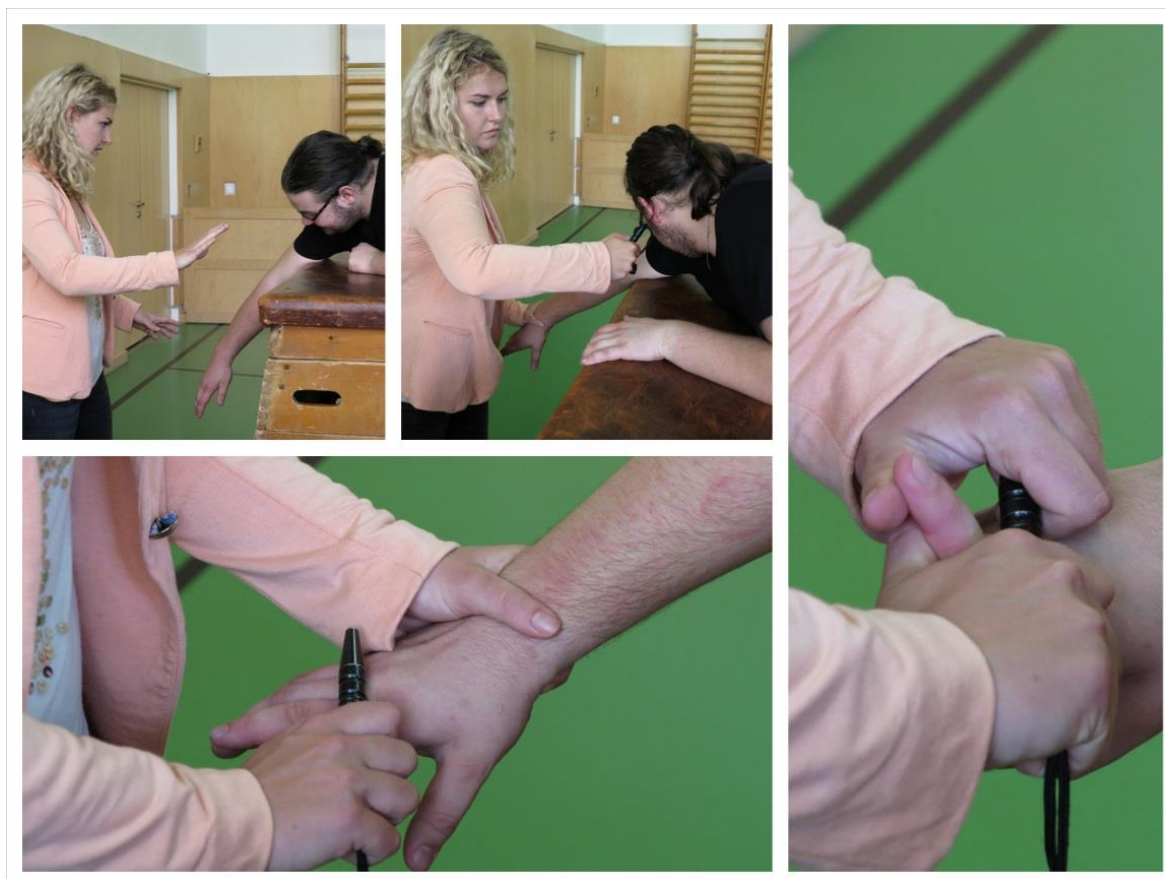
8.2.2 Řešené příklady napadení

Modelová situace č. 5 – Pracovnice telefonuje, když v tom k ní přistoupí muž a chce jí telefon ukrást. Žena dává muži facku a udeří jej do obličeje (odstrkuje jej od pultu).

Obr. 77: Modelová situace č. 5

Modelová situace č. 6 – Pachatel přichází a chce si vzít nějaké věci pod pultem. Zohýbá se přes pult a natahuje ruku po předmětu. Žena ruku chytá, vytahuje kubotan, kterým jej praští do obličeje a kubotan použije pro páku na prst.

Obr. 78: Modelová situace č. 6

Modelová situace č. 7 – Muž si obchází pultík a má násilnické sklony. Uchopí ženu za ruku a táhne ji pryč z pracoviště. Žena se brání, opírá se o pultík, ale pachatel je silnější. Po přetažení mu dá facku, dupne na nohu, muž ji pouští, ona se ještě zpětně brání úderem do obličeje a kopem do intimních partií.

Obr. 79: Modelová situace č. 7

8.3 Možnosti napadení ženy v prostoru

8.3.1 Příklady napadení

Osahávání u zdi zepředu a zezadu – Muž odvádí ženu ke zdi a na těsno se k ní přitiskne a osahává ji zepředu a zezadu.

Obr. 80: *Osahávání zepředu*Obr. 81: *Osahávání zezadu*

Škrčení zezadu vestoje - Muž chytá ženu za krk a škrť jí zezadu.

Obr. 82: *Škrčení*

8.3.2 Řešené příklady napadení

Objímání zepředu – Pachatel přistoupil k ženě a chytil ji pod rukama kolem pasu. Žena vytáhla kubotan a zabořila jej do horní části pachatelova prsního svalu. Pachatele to bolí a padá dolů k zemi.

Obr. 83: *Tlak kubotanem na prsní sval*

Modelová situace č. 8 – Agresivní muž chce dát ženě facku. Žena nastavuje ruce na obranu proti face, při zastavení pachatelovy ruky ihned udeří do jeho intimních partií a odhazuje ho pryč.

Obr. 84: *Modelová situace č. 8*

8.4 Zadržení osoby podezřelé

Pro zadržení nemají ženy na vrátnicích a branách téměř žádné prostory a držení pachatele v prostoru, kde může utéct, je dosti riskantní. Proto je zvolena metoda uzavření jej do malé místnosti, např. na WC, kterou má každá vrátnice nebo brána na pracovišti. Metody zafixování slouží pro správné odvedení pachatele policii nebo do místnosti pro omezení svobody. Zafixování ruky se provádí pákou na prst a zapřením loktu o hrudník.

Obr. 85: Zafixování ruky vepředu

Obr. 86: Zafixování ruky vzadu

Tělesná část je nejdůležitější úsekem základního výcviku. Ženy se seznámí s napadeními, které by je ani nenapadly, že by se právě jim mohly stát a naučí se jim vhodně ubránit.

Kapitola měla za úkol vystihnout nejčastější způsoby napadení žen na vrátnicích a branách a vhodně doplnit fotodokumentací s některými řešenými případy napadení. Ženy zde mají krásně znázorněny chvaty, jak v různých případech reagovat. Takovýmto způsobem by se měly připravovat v průběhu kurzu a taktiky kombinovat s mnoha druhy napadení.

9 NÁVRH ZÁKLADNÍHO VÝCVIKU PROFESNÍ OBRANY ŽEN

9.1 Organizační návrh

	Časová náročnost	Denní náplň	Konkrétní problematika
1. den	1,5 h	Pojem problematiky PKB Základní pojmy okruhu PrO	pojem PKB obrana, ochrana, útok,... sebeobrana × PrO
2. den	2,5 h	Opakování 1. dne Právní problematika	obrana, ochrana, útok,... § 28, § 29, § 32, § 76,...
3. den	2 h	Opakování 2. dne Ukázka citlivých míst	§ 28, § 29, § 32, § 76, ... ukázka citlivých míst na osobě
4. den	1,5 h	CSP: Nácvik citlivých míst	vyvolání tlaku na citlivá místa krajní možnosti bolesti
5. den	2 h	CSP: Základní prvky obrany	navolnění, útok, zadržení přistižení u činu
6. den	2h	CSP: Základní prvky obrany + obranný sprej	navolnění, útok, zadržení použití obranného spreje
7. den	2,5 h	Opakování prvních 3 dnů	Základní pojmy okruhu PrO Právní problematika
8. den	2 h	CSP: Opakování zákl. prvků obrany + kubotan	navolnění, útok, zadržení použití kubotanu v zákl. prvcích ob- rany
9. den	2,5 h	CSP: Opakování znalostí obrans bez obranných pro- středků a s nimi	navolnění, útok, zadržení použití obranného spreje použití kubotanu
10. den	2,5 h	CSP: Modelové situace u stolu nebo pultu	odcizení předmětu z pracovní pozice škrčení, přetahování, ...
11. den	3 h	CSP: Opakování všech obranských technik	bez obranných prostředků s obrannými prostředky u stolu/pultu

Vysvětlivky: CSP - cvičení se sparing partnery

Tab. 2: Orientační výukový plán

Výukový plán (náplň okruhů):

Pojem problematiky PKB (bráno okrajově) – pojem PKB.

Základní pojmy okruhu PrO – viz kapitola 1 *Základní pojmy, rozdělení*; prevence, odchod, dohoda, hrozba, boj, zadržení, faktory působící na řešení situace (směr útoku, čas, síly a prostředky, prostředí), účinky strachu (stažený žaludek, ztuhnutí, vykulené oči, nepřiměřená reakce, celkový stres,...).

Právní problematika – viz kapitola 2 *Právní aspekty*.

Ukázka a nácvik citlivých míst – viz kapitola 5 *Citlivá místa lidského těla*.

Základní prvky obrany – viz kapitola 6 *Techniky profesní obrany*, podklad založen na citlivých místech lidského těla; zadržovací techniky (vč. dopadení osoby např. u krádeže – poloha zády k nám).

Použití obranného spreje – viz 6.2 *Druhy napadení* (Obranné prostředky -> Obranný sprej)

Použití kubotanu – viz Ukázka a nácvik citlivých míst; 6.2 *Druhy napadení* (Obranné prostředky -> Nošení, Uchopení, Využití).

Modelové situace u stolu a pultu – viz kapitola 8 *Napadení a obrany žen na vrátnicích a branách*.

Průběh kurzu doprovází volná diskuse účastnic o zažitých napadeních, kterým se kurz může přizpůsobit, obohatit. Nejvhodnějším kandidátem na lektora je muž obohacený také podobnými zkušenostmi, schopný odborných výkladů, bude mít představivost pro názorné ukázky a určitým způsobem zpestří učební náplň.

Kurz je sestaven tak, aby jej účastnice byly schopny absolvovat při práci, tedy mimo svou pracovní dobu. Komplikaci tvoří dojíždění a jiné faktory, jako je např. odlišná pracovní doba účastnic.

9.2 Finanční návrh

Cena kurzu je závislá na mnoha faktorech, kterými jsou:

A. Prostory pro výuku

Prostory mohou mít dvě podoby:

- Pronájem – vyžaduje větší finanční možnosti, zvyšuje cenu kurzu.
- Vlastní prostory – výhoda nižších finančních výdajů.

B. Školitelé

Nepřipadá v úvahu mít na každý druh látky jiného člověka. Právnický by měl být moc odborný, nákladný, ale neměl by hlavně větší zkušenosti s PrO, jako pracovník PKB s dlouholetou praxí.

Školitelem by měla být osoba zvěhlá v průmyslu komerční bezpečnosti, znalá a zkušená.

Cenové ohodnocení by bylo v platovém rozmezí přibližně (250-300) Kč/hod.

C. Počet účastníků kurzu

Čím vyšší počet účastníků kurzu, tím by měla být vyšší časová náročnost pro dokonalé zaučení. Ideální počet účastníků by byl 8, nejvíce však 10.

D. Sparing partneři

Existují tři možnosti:

- Přivést si sparing partnera vlastního – menší finanční náklady.
- Firma zajistí sparing partnery pro každého účastníka – většina mužů by byla z řad zaměstnanců, např. strážní v obchodě atd., tzn. vyšší finanční náklady, navýšení ceny kurzu.
- Sparing partnery zajistí instruktor – nejvyšší finanční náklady, výrazně vyšší cena kurzu.

Poslední kapitola se zabývá celkovým návrhem základního výcviku profesní obrany žen, který je rozdělen na organizační a finanční návrh.

Délka kurzu v organizačním návrhu je uzpůsobena vyhodnocení dotazníku dle představ žen o časové náročnosti kurzu. Zvolila jsem tedy kompromis a rozdělila kurz do 11 dnů, kde jsou barevně rozděleny dny teoretické a dny tělesného výcviku. Tělesný výcvik se sparing partnery je, myslím si, důležitým úkonem pro zaučení všech technik a správným vyvoláním stresu v ženách, aby na situace napadení byly připraveny.

Finanční návrh neurčuje přímo cenu za kurz ale faktory, které na stanovení ceny kurzu působí. Záleží jen na školící firmě, jaké možnosti týkající se prostor, školitelů a možnosti sparing partnerů bude mít.

ZÁVĚR

Fotodokumentace sice tvoří značnou část celé práce, ale myslím si, že je v dobrém poměru s teoretickou částí, jelikož i ve výcviku je větší důraz kladen na fyzickou nauku. Terminologie je důležitá sama o sobě, však možnosti a práva, která nabízí se sžijí s účastníkem kurzu nejlépe v praxi.

V závěru bych chtěla zhodnotit, že ač jsem se na začátku všeho doptávání formou dotazníků a shromažďování materiálů obávala, že vyhodnocení práce bude vykazovat zbytečnost výcviku pro ženy na vrátnicích a branách, nyní můžu s klidem říct, že zbytečné není. Je naopak potřebné a přínosné. Ženy by tak získaly obranné prvky, které by mohly užít i v sebeobraně běžného života, ale co se PrO týče, je nutno obranné nástroje, které máme a máme tu možnost je mít, umět používat. Ženy by měly vědět, že obranný sprej, který na pracovišti nebo v kabelce mají, nemá trvanlivost 10 let, měly by vědět, že jsou nějaké vlivy, které jejich obranné schopnosti mohou ovlivnit, jako je stres. Pouze se sparring partery a nacvičováním si možných situací, kdy muž na ně křičí, ženy začnou chtít se bránit, ženy začnou mít pocit, že jsou v bezpečí. I když to do tématu nezapadá, je mnoho týraných žen v domácnostech a žen s probíranou profesí, které by se měly školit, není taky zrovna málo. Pak by si mohly tyto ženy osvojit i něco pro sebe.

Vytvořením základního výcviku PrO žen jsem se zaměřila na účastnice, co je pro ně patřičné znát atp. a současně i na vedoucí školicích subjektů, kteří tuto práci mohou použít jako podklad. Pro ženy jsou vybrány nejvhodnější obranné prostředky a nejzákladnější obranné prvky z hlediska jejich užitnosti a snadnosti uplatnění. Práce se dá ihned použít jako funkční kurz, jelikož splňuje všechny podmínky pro provádění kurzu, firmy se tak o ni mohou opřít a stavět cenovou relaci kurzu např. dle finančního návrhu. Fotodokumentace je pořízena v tělocvičně, protože i v případě kurzu by tělesný výcvik v tělocvičně nebo místnosti podobné probíhal. Modelové situace jsou založeny na napadení v prostoru, dále pak u pultu nebo stolu, protože jak se již respondentky v dotaznicích zmínily, mají otevřené dveře na svá pracoviště, tudíž se k nim může někdo dostat stejným způsobem, jako je vystihnuto na fotografiích. Práci mohou využívat jak firmy pro složení výukové náplně kurzu, tak i studenti jako učební pomůcku pro náš obor.

Tak jako každému něco práce, kterou tvoří, dá, tak i má práce mi něco zajímavého dala. V něčem trochu rozhledu, v něčem kousek pochopení, v čem jsem v době výuky zůstávala a co jsem nevěděla. Každý kousek práce byl pro mne přínosem. Zjistila jsem nové

věci, které v rámci výuky nebyly, poznala jsem pracovníky s mnoha zkušenostmi, zkr. každý řádek pro mne bude něčím typický.

Ať už mi práce něco dala v oboru, o který jsem se zajímala, anebo mi dala ponaučení, že „Čím dřív, tím líp.“, musím o ní říct, že mě za každou cenu ponaučila, bavila a s každým slovem jsem měla radost. Ne, že je to za mnou, ale že konečně za celé roky studia píše práci na plnohodnotné úrovni. Práci, kterou si někdo přečte, práci, kterou někdo využije např. tvorbu výukové učebnice studentům oboru BTSM nebo poslouží studentovi například jako podklad pro kvalifikační práci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] MALÁNÍK, Zdeněk. Úvodní problematika profesní obrany. LUKÁŠ, Luděk et al. *Bezpečnosti technologie, systémy a management I*. Zlín: VeRBuM, 2011, s. 247-259. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [2] LAPKOVÁ, Dora a Zdeněk MALÁNÍK. Rozdělení zbraní a osobních prostředků. LUKÁŠ, Luděk et al. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. Zlín: VeRBuM, 2012, s. 142-155. ISBN 978-80-87500-19-4.
- [3] *Business center* [online]. 2009 [cit. 2014-15-04]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni-zakonik/cast1h3.aspx>
- [4] *Zákony pro lidi* [online]. 2002 [cit. 2014-15-04]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>
- [5] *Business center* [online]. 2009 [cit. 2014-15-04]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni-zakonik/cast2h1d3.aspx>
- [6] *Zákony online* [online]. 1961 [cit. 2014-15-04]. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s16&q16=76>
- [7] MALÁNÍK, Zdeněk. *Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava*. Zlín: Ústav bezpečnostního inženýrství, UTB, 2011-2013 [cit. 2014-05-05].
- [8] Laineey Gossip [online]. 2014 [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.laineeygossip.com/Emma-Watson-graduates-from-Brown-University/30330>
- [9] TALANDOVÁ, Hana. *Rodinný osobní strážce v podmínkách České republiky*. Zlín, 2012. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník, DCv.
- [10] Nobelstem [online]. 2013 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z: <http://nobelstem.com/>
- [11] NÁCHODSKÝ, Zdeněk. *Učebnice sebeobrany pro každého*. Praha: FUTURA, a. s., 1992. ISBN 80-85523-01-09.
- [12] SVOBODA, Jiří a Dora LAPKOVÁ. Obranné prostředky v profesní obraně. LUKÁŠ, Luděk et al. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II*. Zlín: VeRBuM, 2012, s. 180-198. ISBN 978-80-87500-19-4.

- [13] ŠTRUNC, Filip. Bezkontaktní řešení obranných situací v PKB. Zlín, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník, DCv.
- [14] ŽALMÁNKOVÁ, Petra. *Hodnocení intenzity útoku*. Zlín, 2012. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Maláník.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

SBS Soukromá/é bezpečnostní služba/y

PrO Profesní obrana

PKB Průmysl komerční bezpečnosti

KB Komerční bezpečnost

atp. a tak podobně

atd. a tak dále

např. například

vč. včetně

tj. to je

popř. popřípadě

tzn. to znamená

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: <i>Vrátná při výkonu své práce</i>	29
Obr. 2: <i>Vrátnice s klíčovou službou</i>	29
Obr. 3: <i>Kniha příchodů a odchodů</i>	29
Obr. 4: <i>Kniha ubytovaných</i>	29
Obr. 5: <i>Ema Watson s ochrankou [8]</i>	31
Obr. 6: <i>Ema Watson s již přestrojenou ochrankou [8]</i>	31
Obr. 7: <i>Citlivá místa lidského těla [10]</i>	34
Obr. 8: <i>Tah vlasů v oblasti ucha</i>	35
Obr. 9: <i>Tah za culík</i>	35
Obr. 10: <i>Úhoz dlani do spodní části čela</i>	35
Obr. 11: <i>Tah ušního boltce směrem nahoru</i>	36
Obr. 12: <i>Tlak palcem</i>	36
Obr. 13: <i>Tlak dlani</i>	36
Obr. 14: <i>Tlak kubotanem</i>	36
Obr. 15: <i>Tah vrchního rtu směrem nahoru</i>	37
Obr. 16: <i>Tah spodního rtu směrem dolů</i>	37
Obr. 17: <i>Škrábání nehty</i>	37
Obr. 18: <i>Tlak kubotanem pod čelist</i>	37
Obr. 19: <i>Tlak kubotanem za čelist</i>	37
Obr. 20: <i>Uchycení zdvihače hlavy</i>	38
Obr. 21: <i>Uchopení kůže</i>	38
Obr. 22: <i>Tlak kubotanu pod sval</i>	38
Obr. 23: <i>Vytažení kůže do řasy</i>	39
Obr. 24: <i>Tlak na klouby s pomocí kubotanu</i>	39
Obr. 25: <i>Páka na prst</i>	39
Obr. 26: <i>Páka na prst s pomocí kubotanu</i>	39
Obr. 27: <i>Tlak kubotanem na hřbet ruky</i>	40
Obr. 28: <i>Kousnutí</i>	40
Obr. 29: <i>Kop do vnitřní části stehna</i>	41
Obr. 30: <i>Kop špičkou boty do holeně</i>	41
Obr. 31: <i>Přejetí holeně boční stranou boty</i>	41
Obr. 32: <i>Dupnutí patou na nárt</i>	41

Obr. 33: Graf typu pracovní doby.....	52
Obr. 34: Graf přístupnosti veřejnosti na pracovní místo.....	53
Obr. 35: Graf výskytu útoku či hrubého jednání v práci	53
Obr. 36: Graf možnosti mít obranný prostředek po ruce.....	54
Obr. 37: Graf typů obranných prostředků, které mají ženy k dispozici	54
Obr. 38: Graf schopnosti správného použití obranného prostředku	55
Obr. 39: Graf orientace, co to je profesní obrana	55
Obr. 40: Graf zájmu žen o kurz PrO v případě nabídky zaměstnavatelem.....	56
Obr. 41: Graf předpokládané časové náročnosti kurzu.....	56
Obr. 42: Graf předpokládané ceny za kurz	56
Obr. 43: Graf věkové skupiny dotazovaných žen	57
Obr. 44: Vrátnice s pultem [13]	59
Obr. 45: Otevřené dveře vrátnice se stolem.....	59
Obr. 46: Otevřené okénko vrátnice	59
Obr. 47: Krádež listin.....	60
Obr. 48: Narušení osobního prostoru	60
Obr. 49: Fyzické obtěžování.....	60
Obr. 50: Odstrčení ze židle	61
Obr. 51: Přiblížení	61
Obr. 52: Škrčení	61
Obr. 53: Umlčení oběti.....	61
Obr. 54: Konflikt, náznak odtazení	61
Obr. 55: Odtazení, pád.....	61
Obr. 56: Úvodní fáze osahávání	62
Obr. 57: Náznak zájmu o telefon.....	62
Obr. 58: Ženě se to nelíbí a brání se.....	62
Obr. 59: Žena natahuje ruce po telefonu	62
Obr. 60: Žena se brání a muž ji odstrkuje.....	62
Obr. 61: Muž uniká	62
Obr. 62: Pachatel agresivně odhazuje stůl	63
Obr. 63: Útok	63
Obr. 64: Přetažení přes stůl	63
Obr. 65: Žena vstává ze židle	63

Obr. 66: <i>Přitažení přes stůl</i>	63
Obr. 67: <i>Modelová situace č. 1</i>	64
Obr. 68: <i>Modelová situace č. 2</i>	65
Obr. 69: <i>Modelová situace č. 3</i>	66
Obr. 70: <i>Modelová situace č. 4</i>	68
Obr. 71: <i>Úchop bundy pracovníce</i>	69
Obr. 72: <i>Přetahování přes pult</i>	69
Obr. 73: <i>Nečekaný zájem – hlazení po tváři</i>	69
Obr. 74: <i>Přitisknutí k ženě</i>	69
Obr. 75: <i>Fáze zpozornění</i>	70
Obr. 76: <i>Fáze pádu</i>	70
Obr. 77: <i>Modelová situace č. 5</i>	70
Obr. 78: <i>Modelová situace č. 6</i>	71
Obr. 79: <i>Modelová situace č. 7</i>	72
Obr. 80: <i>Osahávání zepředu</i>	73
Obr. 81: <i>Osahávání zezadu</i>	73
Obr. 82: <i>Škrčení</i>	73
Obr. 83: <i>Tlak kubotanem na prsní sval</i>	74
Obr. 84: <i>Modelová situace č. 8</i>	74
Obr. 85: <i>Zafixování ruky vepředu</i>	75
Obr. 86: <i>Zafixování ruky vzadu</i>	75

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: <i>Lidé v krajní nouzi – příklady nedbalosti a úmyslu</i>	19
Tab. 2: <i>Orientační výukový plán</i>	76

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Dobrý den, jsem studentkou 3. ročníku Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Dotazník slouží ke studijním účelům, konkrétně pro vypracování bakalářské práce na téma „Základní výcvik profesní obrany žen“. Výsledky, které zde budou vyhodnoceny a popsány, jsou určeny výhradně pro tento účel.

Předem děkuji za ochotu a Vámi strávený čas.

Andrea Stratilíková

Dotazník je určený pro ženy pracující na vrátnicích, branách a dalších přístupových místech

1. Jaká je Vaše pracovní doba?
 - na směny
 - pouze denní

2. Cítíte se ve své práci/na svém pracovišti bezpečně?
 - ano
 - ne

3. Je Vaše pracoviště (kabina, pracovní místnost, kancelář,...) volně přístupná veřejnosti, resp. může se k Vám někdo nepovolaný dostat např. přes nezamčené dveře?
 - ano
 - ne

4. Setkala jste se někdy v práci s útokem či hrubým jednáním?
(V případě, že ne, pokračujte od 7. bodu)
 - ano
 - ne

5. V případě, že ano, byl útok:
(Je možnost více odpovědí.)
 - verbální
 - fyzický
 - ničení věcí
 - odcizení věcí

6. Kdy a za jakých okolností se útok odehrál?

.....
.....
.....

7. Máte v práci „po ruce“/k dispozici nějaký obranný prostředek?

- ano
- ne

8. Pokud ne, uvažujete o něm?

- ano
- ne

9. V případě, že ano, jaký?

(Je možnost více odpovědí.)

- obranný sprej (více známý pod pojmem „pepřák“)
- obušek
- zbraň (pistole)
- paralyzér
- jiný (Jaký?.....)

10. Myslíte si, že umíte tento prostředek vhodně/správně použít?

- ano
- ne

11. Slyšela jste někdy o kurzu profesní obrany?

(Profesní obrana je obrana prováděná na pracovišti dle daných práv a povinností za účelem chránit zájmy uvedené v popisu práce.)

- ano
- ne

12. Jestliže ano:

- přemýšlela jsem o jeho absolvování
- nepřemýšlela jsem nad tím

13. V případě, že by Vám Váš zaměstnavatel takovýto typ kurzu nabídl, chtěla byste jej absolvovat?

- ano
- ne

14. Jaká je Vaše představa časové náročnosti kurzu?

- 1 den
- týden
- více než týden

15. V jaké cenové relaci si myslíte, že se kurzy profesní obrany nabízejí?

- do 3 000 Kč
- 3 000 – 6 000 Kč
- nad 6 000 Kč

16. Jaký je Váš věk?

- do 30 let
- od 31 do 45 let
- nad 46 let